

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 13 SEPTEMBER 1914.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:

JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

SIGNE KOLTHOFF

NÅGRA RADER TILL PORTRATTET.
AF DANIEL FALLSTRÖM.

NÄR DESSA RADER KOMMA till synes i Iduns spalter, har Signe Kolthoff redan gjort sin entré vid Kungliga Dramatiska teatern. Och Stockholms teaterpublik har sålunda kunnat afgöra, om jag hade rätt, när jag från Helsingfors telegrafiskt rådde teaterchefen Tor Hedberg att engagera den framstående skådespelerskan.

Ty Signe Kolthoff är ingen debutant. Hon har i nära tio år tillhört den Svenska teatern i Helsingfors. Och den plats hon där under de senare åren intagit har varit den mest framskjutna. Kritiken har strött blommor, och publiken har gjort allt för att skämma bort henne — och man kan den konsten i Helsingfors.

Men det har ändå inte lyckats. Signe Kolthoff är en allt för sund och ärlig natur för att lägga sig till med divafasoner. Och hon är för mycket artist för att tro, att hon redan är färdig. Arbete är hennes lösen.

Dessa år i Finland ha just därför varit af stor betydelse för henne som studieår. Allt har hon fått spela: fars, komedi, skådespel och rent tragiska roller. Svenska teatern i Helsingfors har nämligen inte råd att låta talangen ligga på latsidan. Och detta gör, att den som verkligen vill framåt och vill arbeta, har rika tillfällen att där pröva sin förmåga på olika områden.

I det fallet står vår scenkonst i stor tack-samhetsskuld till Helsingfors' Svenska teater. Ty den har varit en alldeles utmärkt skola för skådespelare — den bästa skola som kan tänkas. Där har man fått pröva vingarna i rampluset och från första början varit underkastad publikens dom och kritikens. Också ha många af våra bästa dramatiska artister utbildats i Helsingfors. Listan är lång. Den begynner med ett sådant lejon som Emil Hillberg och slutar med en sådan liten lejoninna som Signe Kolthoff.

Allt har hon fått spela, sade jag. Ja, det visar sig ju, om jag nämner några af hennes många roller: Cathérine Hübscher, i "M:me Sans Gêne", hennes glansroll, Michaels-sons "Unge grefven", Florizel i Brandes "Ett besök", Viola i "Trettondagsafton", Fanny Armaury i "Fåvitska jungfrun", gref-vinnan Camerata i "Örnungen", Gobette i "Borgmästarinnan", och Khadra, danserskan,

i Hjalmar Procopés än ej här gifna skådespel "Belsazars gästabud".

Det är ju — som ni ser — en ganska skiftande roll-lista. Den ena polen utgöres af den toklustiga blonda kokotten Gobette i den franska farsen "La présidente", den andra af den tragiskt mörkögda danserskan i "Belsazars gästabud". Hvilken svindlande rymd af sceniskt lif ligger icke mellan dessa båda! Och hur glänsande löste hon icke dessa diametralt motsatta uppgifter!

Jag såg henne dessutom i ett par andra roller, där det var damen af värld, den på både hufvudets och hjärtats vägnar rikt begåfvade, hon framställde. Hennes Fanny Armaury i Batailles "Den fåvitska jungfrun" var ett litet mästerverk af temperament och diktion och hennes grefvinna Camerata, sammansvärjningens själ i Rostands "Örnungen", var just hvad denna skulle vara — djärf, kvicktänkt och strålande både som modist i första akten och det senare icke minst som ärkehertig i snöhvitt uniform i den fjärde.

Hvad jag under min vistelse i vintras i Helsingfors — för att närmare lära känna dess Svenska teater — fann karaktärisera Signe Kolthoff som skådespelerska var först och främst hennes bländande yttre, en ovanligt mjuk plastik, en medfödd artistisk säkerhet och en sammetslen, djupt musikalisk stämma, som kunde flamma både af kärlek och hat. Men på bottnen af hennes natur finns också en källa af spelande humor, af lekfullt lynne, af betagande älskvärdhet. Och det är kanske just dessa tre sistnämnda egenskaper, som i komedien komma henne så väl till pass och låta henne fullständigt eröfra publiken. Ätminstone gick det så i Helsingfors. Och det skulle förvåna mig, om det inte gick så äfven här i Stockholm. Signe Kolthoff är född med dramatisk segerhufva. Hon är nytt, ungt, lifsvarmt blod i vår svenska scenkonsts litet förkalkade ådror. Och stora uppgifter vänta — borde åtminstone vänta henne här hemma.

Kvinnornas uppåd.

SEDAN UPPBÅDET BILDADES I Stockholm den 6 augusti har det utvecklats en liflig och mångsidig verksamhet. De frivilliga krafter, som genast från början strömmade till, ha också i stor utsträckning fått sysselsättning.

Den gren af arbetet, som först kom i gång och liksom gaf sig själf, var landstormens utrustning. Klädesplagg, skodon och fillar inkommo i stora mängder och en syateljé inrättades, där frivilliga krafter under fru E. Upmarks ledning sorterade och öfversågo gåfvorna och rustade upp dem, där så behöfdes. Vagnslaster med persedlar för landstormen ha på detta sätt kunnat öfverlämnas till intendenturen. Från dess förråd komma de landstormsfördelningar, hvilka rycka ut för andra gången, att få behöflig utrustning. Äfven sömnad och tillklippning af barnkläder försiggår på ateljén.

Denna afdelning har också sökt bereda förtjänst åt arbetslösa kvinnor genom att utlämna sömnad och strumpstickning, skaffa arbete med tvätt o. d.

Fotvårdsafdelningen må i detta samband icke förglömmas. Ge-

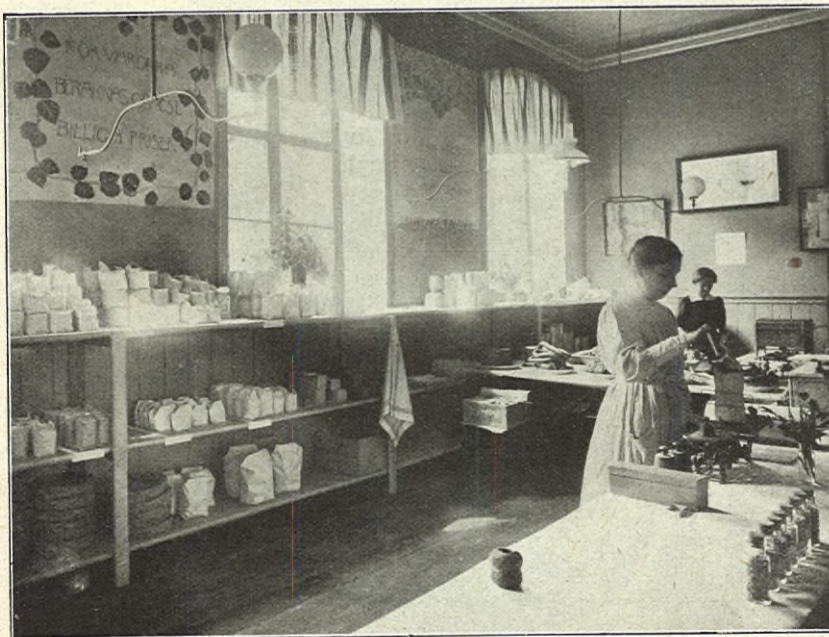

Yrkesinspektrisen fröken Kerstin Hesselgren, till vänster, och doktor Ada Nilsson diskutera kurserna å lifsmedelsbörsen.

nom den ha stora mängder salicylsyretalg, tvålv och benbindor öfverlämnats åt landstormen.

Den andra hufvudafdelningen utgöres af hjälpverksamheten. För att i någon mån bistå mobiliserades och arbetslösa familjer, innan staden och staten hunno träda emellan, öppnades den 15 augusti en hjälpbyrå med utdelning af mjölkpolletter och anvisningar å matvaror hos en konsumtionsförening. Under verksamhetens första 14 dagar lämnades på detta sätt understöd till 600 familjer med 5,368 mjölkpolletter å 16 öre och 1,340 anvisningar å 1 kr. Sedan de kommunala hjälpbyråerna öppnats, är uppgiften till stor del öfverlagan af dem, men verksamheten har blifvit fortsatt, ehuru i mindre skala.

Kvinnornas uppåds lifsmedelskommitté bestående af fru Ezaline Boheman som ordförande, yrkesinspektrisen fröken Kerstin Hesselgren och fröken Alma Bauer ha af sina många uppslag redan förverkligat ett, nämligen anordnandet af ett lifsmedelsförråd, där matvaror utlämnas på anvisningar från hjälpbyråerna. Förrådet är inrymt Vasagatan 11, där

Kvinnornas lifsmedelskommittés förråd Vasagatan 11.

ett par af de gamla skolrummen med enkla medel fått ett gladt och inbjudande utseende. Vid arbetet med anordningarna har biträdt den ursprungliga förslagsställarinnan, fröken Maria Aspman. Förrådet tillhandahåller till de lägsta gångbara priser de viktigaste och i förhållande till sitt näringsvärde billigaste födoämnen, uppvägd i bestämda kvantiteter. I afseende på hvad som är bäst och billigast att inköpa har en omvärdering af värden genom krisen ägt rum, hvilket också klargöres af de på väggen uppsatta anslagen, där födoämnen äro grupperade från rågmjöllet, som för billigaste pris innehåller mesta näringsvärde, och neråt. Här komma alla förändringar i prislägen att anslås, och de normgivande priserna anges. Genom denna lifsmedelsbörs kan husmodern bedöma hvad som tid efter annan är bäst och billigast att köpa. Detta kommer att ytterligare inskräpas af hemkonsulenten, fröken Tora Holm, som hvarje vecka för de kunder, som önska, demonstrerar lämpliga och billiga maträtter. En bit af lokalen är nämligen anordnad som kök med gasugn. Man kommer också att tillhandahålla i stor skala ytterst billiga kokkärl och försöka få in bruket af dessa i tider, då bränsle är och blir så dyrbart. Förrådets föreståndarinnan har till hjälp frivilliga krafter i arbetet. Då driftkostnaderna sålunda inskränkas kan man beräkna något öfverskott, som helt och hållet tillfaller de hjälpbehöfvande. Enskilda personer kunna, om de så önska, köpa anvisningar på större eller mindre summor å förrådet för att sedan utdela till familjer, som kunna vara i behof däraf.

Lifsmedelskommittén kommer också att å trenne husmodersskolor i Stockholm anordna fria kurser på sex veckor å genom krisen arbetslösa kvinnor, hvilka samtidigt skulle få full kost. I samband därmed skulle middagservering beredas ett 100-tal arbetande kvinnor dagligen för ett pris af 25 öre. För igångsättande af denna behjärtansvärda verksamhet begär kommittén ett anslag å 5,000 kronor af Stockholms stadsfullmäktige.

Ännu en annan plan är att sätta i gång med eftermiddagskurser i sömnad för arbetslösa kvinnor, hvaraf många finnas i Stockholm. Dessa skulle hufvudsakligen läras att använda gamla kläder, vända och sy om, och arbetsmaterial hoppas man skulle bestås af den burgnare allmänheten, som helt säkert utan saknad afstår mycket, hvilket kan komma andra till nytta. Lokaler hoppas man få genom tillmötesgående från folkskoledirektionen och frivilliga krafter skulle leda arbetet. Onskvärdt vore att eleverna kunde få ett mål mat att börja dagen med, då de nog skulle få större håg och krafter att arbeta. Men för att kunna utföra denna plan behöfves välviljig medverkan af allmänheten. Den bör så mycket hellre kunna gifvas, som det visat sig att denna kommitté icke alls behöfver röra sig med stora kontanta medel för att uppnå sitt mål att på en gång hjälpa och uppfostra, medan den däremot slösar kungligt med omtanke, kunskaper och arbetskraft.

Kommittén har också varit nog lycklig att kunna i några fall förmedla den bästa gåfvorna af alla: arbete. Det är att hoppas att dessa initiativ skola kunna, tillämpade efter lokala förhållanden, upptas af Kvinnornas uppåd inom olika delar af landet.

Sådant träd — sådan frukt.

AF ERNST HÖGMAN.

LOCKAN SLOG HALF TOLF I Jakob, då Axel Edenberg, kisande i den skarpa vårsolen, kom ut ur Norrlandsgatans mynning och med snabba steg passerade Kungsträdgården.

"Fördömd!" mumlade han och kastade en snabb blick på tornets hvita urtafla, hvars rundel tycktes honom likna ett bredt hänleende, som träffade honom midt i ansiktet.

Han slukades af halfskymningen i försäkringsbolagets port och äntrade trapporna i några få steg, öppnade dörren med ett lätt, snabbt grepp, för att göra så litet buller som möjligt, och gled in på sin afdelning med mjuka, ljudlösa steg, som om han gått i tofflor.

Han hade ej suttit tio minuter vid sitt arbete — en statistisk tabell, hvilken egentligen skulle ha varit färdig och inlagd på direktörens bord redan föregående dag — då förste vaktmästaren kom in med begäran att få hämta papperen, som behöfdes i direktionsrummet.

Den unge tjänstemannen blef röd i ansiktet af nervositet och harm. Han sneglade på vaktmästaren och sade i kort ton:

"Jag har dem inte färdiga ännu... Det här är minsann inte något arbete, som man gör i en handvändning."

"Men det är direktörens önskan..."

Axel Edenberg lade ifrån sig pennan och vände sig mot vaktmästaren, inför hvars lugna, allvarliga ansikte med de välvärdade polisongerna, som skiftade i grått, och det omsorgsfullt kammade håret, hvilket af år och pliktstroget arbete likaledes fått en förnäm silfverglans, han kände hur han ett ögonblick krympte och betogs af förlägenhet.

"Det var tråkigt det här," sade han i undfallande ton, "men jag har verkligen inte hunnit med att ställa upp tabellen... och i dag råkade jag försöfva mig... jag var borta på en fest i går och det blef lite sent."

Vaktmästaren betraktade sin lindrigt öfverordnade med en blick, i djupet af hvars lugn det rörde sig en ironisk glimt, och svarade som om den andres ord ej ens snuddat vid hans öron:

"Direktörn väntar... Jag måste ha besked."

"Säg att jag ska försöka bli färdig om ett par timmar."

"Det svaret kan jag inte framföra."

"Hur så?"

"Därför att så kan man inte svara... Herr Edenberg är så ung i tjänsten ännu, men jag har gått här i trettioett år, och jag känner bolagets chef. Man gör inte hur man behagar med honom, och ännu har ingen vågat säga, att han ska "försöka" bli färdig med sitt arbete."

"Det bryr jag mig inte om."

Vaktmästaren tycktes ämna ge replik, men i nästa ögonblick lämnade han rummet och försvann lyst och värdigt i en korridor.

Axel Edenberg satt några minuter med rynkad panna och stirrande blick; i rummet utanför, till hvilket en dörr stod halföppen, hördes skrifmaskinernas knackningar och surr, ett kvinnostråk drog som en durtreklång genom arbetssorlet och röster talade då och då. En af Edenbergs kamrater passerade igenom för att hämta några handlingar ur ett skåp, som stod bredvid Edenbergs skrifbord.

Han hälsade: "Go morron!" och gnolade därefter: "Våren är kommen. På sina kran-sar..."

"Du tycks ha det muntert," murrade Edenberg och bet i pennskaffet.

"Dja... något ska man väl bestå sin själ. Solen skiner och det är im wundershönen Monat Mai... För resten har man precis så muntert som man gör sig... Hvad håller du på med?"

"Statistik."

"Intressant — hva?"

"Kanske du har lust att öfverta jobbet?"

"Nej tack, — du vet, jag ingriper ogärna på andras områden."

Edenberg befann sig ånyo ensam. Han började slå i några broschyrer och suggererade sig till föreställningen att hans arbetsnit hade vaknat.

Plötsligt stod vaktmästaren åter i grannskapet af hans stol.

"Direktörn ber mig säga att han väntar herr Edenberg i sitt privatrum klockan ett, och att papperen ska vara med antingen de ä' färdiga eller inte." —

Axel Edenberg tillhörde den kategori af unga män, som låtit sig bringas till världen af förmögna föräldrar och som redan tidigt fått för sig, att lifvet i främsta rummet är en nöjeslokal, där en man comme il faut icke bör underlåta att uppträda så ofta som möjligt. Med en fast tilltro till soliditeten i faderns förmögenhet sade sig Axel, då han hunnit den ålder, som ger de fladdrande ynglingatankarna en fastare hållning: "Arbetet måste vara en plåga, eftersom flertalet af dem, som ha en sysselsättning, min far icke undantagen, se trötta och förgrämda ut. Lifvet är alldeles för kort för att delas upp mellan arbete och njutning, och jag har för resten läst nånstans, att det är ett fel att dela sig mellan två uppgifter. Man måste välja, antingen — eller. Jag väljer njutningen, eftersom jag har en rik far."

Sina studier bedref Axel likafullt med en viss raskhet, beroende på att han hade ett ganska godt hufvud, men han bedref dem utan någon föresats, han afsåg icke något praktiskt mål med dem, de voro att likna vid en väg, som mynnar ut i intet. När han stod i begrepp att aflägga studentexamen, dog fadern. Axel grät pietetsfulla tårar vid grafven och deltog sedan med sonlig sympati i den boutredning, som faderns jurist verkställde mot ett ganska ståtligt arfvode.

Tyvärre befanns affärsställningen mindre gynnsam än man väntat af en handels general med sådana antecedentia som konsul Edenberg. Dåliga konjunkturer och felslag-na spekulationer hade skjufit bräschen i förmögenheten, så att stora remnor uppstått, genom hvilka en grå dager — det ekonomiska beroendets kulna sken — trängde igenom på ett obehagligt sätt.

Fru Edenberg tog emellertid saken med en själfbehärskning, som skulle öfverraskat enhver, som icke kände henne. Hon kunde rent af ha ansetts som en storslagen karaktär, där hon satt som en sorgklädd fridsgudinna midt ibland sin makes reducerade kvarlåtenskap, med sina vackra, hvita, arbetsodugliga händer graciöst sammanknäppta i knät och med vällefnadens karminsky öfver de runda kinderna.

Hon hörde till dessa oförstående och opröfvade, för hvilka möjligheten af en katastrof är otänkbar. Alla timlighetens skatter hade fallit i hennes hand, så snart hon räckt fram den, och hon såg ingen anledning,

hvarför detta angenäma sakförhållande skulle afbrytas. Och noga sedt fanns det ju ännu kapital att taga af — vår Herre menade helt säkert väl med henne, så att hon finge behålla sin våning, sina middagar, sin sömnerska och sin dublett i Hotell Klinger i Marriabad, dit hon reste hvarje sommar för att pyssla om en liten magkafarr, som hon öfvertagit efter sin aristokratiska mor och som hon därför ville hålla i helgd.

Hvad sonen Axel beträffar, täflade han med henne i bekymmerslöshet. Visserligen tyckte han att fadern kunde ha skött sina affärer litet noggrannare — en efterlämnad familj, vuxen och danad enligt moderna begrepp, är i hvarje fall en ganska allvarlig komplikation, som försörjaren bör besinna sig på, innan han öfverlåter den åt en vanskelig värld och själf gör det bekvämt åt sig i en bättre.

Medan modern ännu befann sig i början af sitt änkestånd, bodde Axel kvar i hemmet; efter några månader hyrde han sig emellertid en triplett vid en fashionabel gata och inrättade sig som en förmögen privatman. De sysslolösa modejournals-vicomterna och markiserna i Dramatiska teaterns franska komedier hade för honom blifvit idealet af människor, efter hvilkas lockande dagdrifvarlif han försökte arrangera sitt eget. Axel Edenberg utvecklade sig med ett ord till en ung dandy, som i förstone trodde, att han aldrig kunde ledsna på behaget att vara oberoende af hela världen, fri från allt hvad plikter och ansvar hette. Men några år gingo och arvet smälte ihop till ett mycket blygsamt kapital; själf hade han stunder af leda och tomhet, då han underkastade sig en själf-rannsakning, som gjorde honom pessimistisk. Vid sådana tillfällen erfor han ett dunkelt agg mot modern, denna själfbelåtna och inskränkta kvinna, hvilken aldrig förmått ge honom en enda allvarlig grundsats att bygga sin lefnad på. Fadern ansåg han sig ha mindre skäl att ställa till ansvar för sin missrik-lade uppfostran, sysselsatt som denne slädse varit med sina vidtomfattande affärers skötsel.

Ju längre tiden framskred, desto klarare stod det för Axel Edenberg, att han måste gripa sig an med något. I främsta rummet fordrade hans ekonomi att han skaffade sig en inkomst. Men det kunde ingalunda falla honom in att rådföra sig med modern, under det han gick omkring obeslutsam och ej visste hvad han skulle slå in på, i grund och boten hysande motvilja för ett ordnad arbete. Hon skulle sin vana trogen inte ha förstått honom, utan allfjämt med de hvita händerna graciöst hopknäppta i knät, gjort sitt skära ansikte med de blåa blanka ögonen till ett enda stort frågetecken. Hon fordrade lugn omkring sig, dåsigthetens lugn, att tänka var hennes fasa, helst då det gällde en angelägenhet af invecklad eller bekymmersam natur. Då Axel en gång i sina bättre ögonblick sökte tala allvarligt med henne, började hon fälla tårar och bad att få gå på biograf. Hon gick alltid och slöt sig inne på biograf, då det var något ledsamt i faggorna.

Axel öfvervägde, som sagdt, hvilken sysselsättning han skulle göra till sin, för att hålla de småningom annalkande brödbekymren på afstånd — och det slutade med att han tog anställning i ett försäkringsbolag.

Där hade han nu tjänstgjort i två år — en besk tid för en lätting som han och med hans bortfuskade natur. Det föll af sig själf att han inte var vidare samvetsgrann i sina göromål, och dessutom kände han det som en

KOSTYMER

för 5 kronor stycket är väl billigt? Sänd Eder gamla smutsiga, nerfläckade kostym i och för kemisk tvätt och färgning till Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg och Ni blir förvånad öfver det goda resultatet. Det är ej likgiltigt, till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

olidlig plåga att dagligen nödgas infinna sig på klockslag.

Nu var det den här fördömda statistiska tabellen, som han inte hunnit få färdig, och klockan ett måste han inställa sig med den hos bolagets chef.

Inseende det hopplösa uti att hinna avsluta arbetet till den utsatta tiden uppgaf han alltsammans, fände en cigarrett, ehuru rökning var förbjuden i lokalerna, och började fundera öfver hvad han skulle andraga till sin ursäkt, då han stod inför chefen. Men hufvudet var tungt efter den föregående dagens fest och tankarna vägrade att tjänstgöra. Plötsligt hörde han ett slaget förklinga ute i det stora expeditionssrummet. Med ett ryck reste han sig ur stolen, samlade ihop papperen och gick in till direktören, hvars kärftva blick öfver den guldbågade pincenezen han mötte med ett nästan utmanande lugn.

Den unge tjänstemannen fick ett mycket kort svar på sin hälsning, hvarefter direktören med en gest mot papperen, som Edenberg höll i handen, uttalade en förmodan att tabellen var färdig.

"Nej, det är den inte... Det kan inte bli annat än halfgjort arbete, då jag inte får tiden på mig."

Han lade papperen på bordet. Direktören bladdrade i dem några minuter, ringde därpå in en vaktmästare, åt hvilken han räckte dem med orden:

"Lämna det här åt kamrer Sedström och säg honom, att han är god och slufför tabellen... jag behöfver den till klockan tre." Vaktmästaren gick.

"Till dess hade jag också kunnat bli färdig," invände Edenberg.

"Det är ju möjligt, men ni förstår att jag hellre anförtror mig åt en tjänsteman, på hvares arbetsförmåga jag kan lita."

"Som direktörn vill." Det kom i brysk ton. Edenberg kände förargelsen jäsa inom sig; några giltiga skäl för att han dragit ut på tiden med det anförtrodda uppdraget kunde han ej hitta och det retade honom ytterligare.

"Ni menar att ni helst ser, att ni slipper besväret."

Den andre teg.

"Ni är en ganska själfsväldig ung man, herr Edenberg," sade direktören i stilla, sarkastisk ton. "Jag har noga lagt märke till er under de två år ni varit i bolagets tjänst, och jag börjar alltmera luta åt den uppfattningen, att ni bör ägna er åt en lefnadsbana, som bättre lämpar sig för ert kapriciösa lynne."

"Om direktörn menar att jag inte arbetar lika snabbt som de öfriga tjänstemännen, så har det sin förklaring i ännu bristande vana."

"Behöfver ni två år för att vänja er att passa på kontorstiden? I dag till exempel kom ni en och en half timme för sent."

"Det berodde på att jag deltog i en officersmiddag i går... Man är dock inte mera än människa, herr direktör."

"Ert privatlif får inte inkräkta på edra tjänsteplikter — det borde ni ha hunnit lära er... Men ni är en odisciplinerad karaktär, och bolaget kan inte betjäna sig af sådana." "Odisciplinerad..."

"Ja, inte annat än jag kan finna. Under det första året ni var anställd här blef ni, i likhet med alla våra nyantagna tjänstemän, ombedd att hålla ett föredrag öfver något ämne inom försäkringsväsendet. Ni fick sex veckor på er att utarbete det, och ni lät själf i ganska svassande ord påskina, att uppdraget intresserade er på det lifligaste... Nå, och hvad hände? Samma dag som föredraget var utsatt att hållas låter ni säga ge-

nom souschefen, att ni inte hunnit bli färdig och att ni inte ämnade anstränga er med att bli det heller. Det kallar jag bristande disciplin."

"Men uppdraget var ganska svårt, herr direktör, och nykomling som jag var..."

"För er är visst arbetet i allmänhet en stötesten."

"För mig som för det stora flertalet, skulle jag tro. Människorna säger det bara inte rent ut. Jag är säker om att bolagets personal..."

Direktören, som hittills suttit halft framåtlutad öfver skrifbordet och endast då och då riktat en sidoblick på Edenberg, vände sig nu om i stolen och sade i aggressiv ton:

"Herr Edenberg, det faller sig olägligt för mig att hålla diskussionstimme midt under kontorstiden. Arbetet här passar er inte och något tryck vill bolaget inte öfva på sina tjänstemän... Kort och godt: ni är entledigad från tjänsten den första september — eller förr om ni så vill."

Ehuru Edenberg inte var alldeles oförberedd på denna vändning i samtalet efter alla de tjänstefel han låtit komma sig till last och hvarmed han satt sin chefs tålmod på prof, kände han det likväl som en stöt i bröstet, en obehaglig sensation, hvori kunde ligga förbudet till vissa lifvets svårigheter, som han fruktade i eftertankens ögonblick.

Men han var för stolt att visa hvad han kände; i stället stramade han upp sig, och efter ett kort men hvasst ordskitte lämnade han rummet som en, den där går från en drabning med rifvet skinn men med bibehållen ära.

Intagen af en allt större likgiltighet för modern lät han henne ingenting veta om att han skulle lämna sin befattning. För henne existerade blott ett enda lifsintresse: att befriad från all slags omsorg gå till bords, till förströelser och till sängs, utan tanke på att det fanns något sådant till i världen som allvar, arbete och ansvar. Hur han hittills liknat henne i allt detta, då han rannsakade sig själf! Och vid denna tanke kände han klyftan mellan henne och sig vidgas. Han fann sig stå så sorgligt isolerad, utan stöd, utan sympati hos någon enda människa.

En månad efter sin afgang från försäkringsbolaget greps han af lust att resa utrikes på någon tid, eller rättare, hans olust dref honom att söka sig bort i en ny omgivning och att se nya människor. Resterna af arvet borde kunna räcka ännu ett år — och längre ville han inte tänka framåt för närvarande.

För formens skull gick han upp till sin mor några timmar innan afresan för att säga farväl. Ehuru klockan var två på dagen hade konsulinnan ännu inte stigit upp, utan låg som en till mogen ålder kommen prinsessa i sin paradsäng, insvept i en lilasfärgad morgonrock och med juvelringar på fem af sina tio hvita, knubbiga fingrar, hvilka hon höll sammanknäppta, som om hon bad till välfednans frodige gud. Två utlästa 25-öresböcker lågo kastade på det röda sidentäcket och den tredje låg uppslagen under hennes sammanknäppta händer. Hon hade nyss slutat sin lunch — husjungfrun kom och hämtade brickan vid Axels inräde.

"God dag, mamma," hälsade han och klappade flyktigt hennes hand.

"Goddag, min gosse... Har du lunchat? Annars kan Signe få komma in med en portion pragerskinka."

"Tack... jag är inte hungrig."

"Som du ser så ligger jag... jag hvilar mina nerver, det är så skönt."

"Välbekommet!" Han slog sig ner i en fåtölj. "Jag är här för att säga adjö åt dig. Jag reser bort i kväll."

Konsulinnan gäspade och blinkade med ögonen, färdig att falla i sömn efter lunchen, i hvilken alltid ingick ett stort glas god gammal madeira.

"Jaså, du reser... ja, min väninna, assessorskan Brydolf, reste i förrgår. Jag är glad att jag varit i Marienbad och kommit hem igen... De där dammiga järnvägskupéerna, bullret på stationerna och hotellifvet... det kan vara pikant som ombyte, men snart tröttnar man på det och längtar tillbaka till sin bekväma våning och goda säng."

"Bryr du dig inte om att veta hvart jag reser?"

"Jag hoppas att du far till en plats, där du trifs."

Axel betraktade sin mor med glimten af ett bittert leende.

"Du är väl snäll att skicka mig ett vykort då och då... Assessorskan Brydolf, som är på väg till Thüringen, där hon ska hälsa på en gift syster, har lofvat..."

"Hör nu på mig ett ögonblick, kära mamma, och lämna assessorskan åt sitt värde," afbröt Axel ofåligt. "Jag reser utrikes på ett halfår, eller ett år kanske, därför att jag inte har något att göra här hemma... därför att jag inte längre är kvar i försäkringsbolaget." De sista orden kommo med starkt eftertryck.

Konsulinnan gäspade ännu en gång.

"Nå, men det känns väl skönt att vara kvitt det där tråkiga arbetet. Jag kunde aldrig begripa hvarför du egentligen gaf dig in i det... Men jag förstår ju så litet."

"Där sa du det förlösande ordet, mamma. Du förstår så litet. Vet du att barn till sådana mödrar som du inte kunna nog gräma sig öfver att de blifvit födda. Jag har tyvärr blifvit fostrad i din skola, och därför går jag nu omkring med den vrängda uppfattningen, att man kan göra sig oberoende af plikter och ansvar och ändå fordra allt till sitt eget höga behag."

Ett spändt uttryck började framträda i konsulinnans feta ansikte.

"Men snälla Axel, aldrig har väl jag..."

Han lät henne icke tala ut. Ju mera han såg på denna kvinna, som ödet gifvit honom till mor, såg han henne i hennes lättja, dumhet och känslolöshet, iakttog hennes retsamma däsighet, som hade sitt ursprung i en själens depression och en viljans dvala, var det, som om han skurits i två hälfter, af hvilka den ena, som i eftertankens stunder hade kritiken och samvetsagget till hands, anklagade henne.

"Jag vill att du skänker mina ord en smula uppmärksamhet, mamma... Det är inte alls så att jag känner det skönt att vara kvitt det där tråkiga arbetet, som du säger. Jag blef afskedad, emedan jag inte kunde, inte ville arbeta. Jag duger helt enkelt inte!... Förstår du mig nu?"

"Nej, inte riktigt, snälla Axel," kom det i en sakta klagande ton från sängen. "Du tog ju studenten med fina betyg."

"Åja, passabla... Och det var därför att jag händelsevis hade ett någorlunda godt hufvud, så att jag svårigen kunde bli kuggad, och därför att det ett ögonblick kittlade min fåfänga att bära hvita mössan. Men, ser du, det där har inte det ringaste med min ka-

För hudens vård och ansiktets skönhet
CREME SIMON J. SIMON, PARIS.

Enda skönhetsmedel som icke irriterar huden.

K. ANDERSON

GRATIS erhåller enhver vid rekvisition min rikt illustrerade praktikatlog med ringmatt, guld- och silverpjeser illustrerade i värden till miljoners kronor.
KUNGL. HOFJUVELERARE.
JAKOBSTORG 1. REGERINGSG. 19-21.

raktär att skaffa. Den är dåligt utbildad och för det börjar jag tro att jag i främsta rummet måste ställa dig till ansvar."

Konsulinnan stirrade med vidt uppspärrade ögon på sin son. Han förekom henne som en vildt främmande människa. Hade han på en gång blifvit galen? Hon sneglade på knappen till den elektriska ringledningen och undrade, om hon skulle signalera åt någon af jungfrurna att komma in.

Men Axel fortsatte sina förebräelser, erinrade henne om, hur hon låtit honom ända från de tidigaste barnaåren insupa dessa skadliga rikemansvanor, som härskat i hemmet och hos honom grundlagt böjelsen för ett lättjefullt lif och ringakning för arbetet. Till hälften glömd af fadern, som knappast gaf sig tid att erinra sig, att han hade en familj, utom vid de stora festerna i huset, då konsulinnan gjorde les honneurs och Axel förevisades som ett underbarn, hade sonen ingen annan än sin dumma och ytliga mor att taga exempel af. Och nu, när han var vuxen, med alla sina oarter sittande som en frätande skabb på själen, kände han sig fullständigt rotlös; det hade efter hand gått upp för honom, att han gaf sitt människovärde till spillo i den planlösa existens, som blifvit hans, och därför reste han bort för att i nya förhållanden pröfva, om han ännu kunde finna rätt på sig själf.

Konsulinnan låg och storgrät i sängen. Någoting så förskräckligt som Axels ord hade hon aldrig kunnat tänka sig att hon skulle nödgas lyssna till. De rullande tårarna blixtrade i kapp med diamanterna på hennes fingrar.

"Du behandlar mig verkligen illa", snyftade hon. "Jag har aldrig gjort dig något ondt, så vidt jag vet... aldrig nekat dig något."

"Du förstår mig fortfarande inte," svarade Axel och reste sig upp. "Det ljånar ingen-ting till att fortsätta ämnet. Jag måste för öfrigt gå nu. Farväl med dig!..." Han gaf henne en ljum handtryckning. "Du bryr dig nog inte om hvarjt jag reser."

"Åh gud, så du talar!... När du säger att jag inte förstår dig, hvarför plågar du mig då? Jag måste ha lugn omkring mig... Du vet, att jag inte tål att utsättas för starka sinnesrörelser."

"Adjö, mor!... Men stig upp ur sängen. Du blir så fet af att ligga och dra dig så där jämt och ständigt."

Konsulinnans snyftningar aflögo småningom, sedan Axel stängt dörren efter sig och gått ned i hissen. Hon drog en djup suck, några minuter senare en mindre och lättare, därefter slumrade hon in och sof som ett godt barn, vaknade sedan i lagom tid för att hinna stiga upp och kläda sig till middagen, som hon åt med afundsvärd aptit.

Frampå aftonen ringde hon upp en väninna, ett likadant lätthjans barn som hon själf, och berättade för henne alla vedervärdigheter hon utstått under dagen. Nu behöfde hon i sanning en smula förströelse för att bli människa igen. Hon och väninnan enades därför om att gå tillsammans på biograf och se "Bajadèrens hämnd". Det gjorde de och funno sig väl därpå.

Men medan filmen rullade upp sina dikta- biler för konsulinnan, rullade kontinentaltåget söderut med hennes son, som satt i ett kupéhorn och med leda och bitterhet stirrade mot framtiden.

En "doktorinna" för 50 år sedan.

Några drag ur Jungfru Åhrbergs lif.

VILKEN STOCKHOLMSBO PÅ 1850-talet kände ej Jungfru Åhrberg, den gamla "doktorinnan" som man så ofta mötte på Stockholms gator. Med sin resliga, vördnadsbjudande gestalt drog hon ovillkorligen uppmärksamheten till sig, där hon kom med sin svarta sidenduk öfver det gråa håret, blåa glasögon och sitt bestick i handen.

Främlingen vände sig om och såg efter henne, undrande, hvem hon kunde vara, som med sådan likgiltighet hälsade på den ena storheten efter den andra ur den högre societeten.

Vintern 1859 hade jag nöjet att lära känna henne. Jag var då helt ung och vistades som gäst hos släktingar, som hyrde en liten våning vid Smålandsgatan.

Mitt första minne af henne är knutet till en morgonstund vid 8-tiden, då jag vaknade vid, att Jungfru Åhrberg stod vid min säng nyter och glad som hon alltid var mot ungdom, och ropade: "Upp, sjusofverska, de unga ska' vara tidigt uppe och arbeta, så blir det folk af dem. Jag har redan varit ute ett par timmar och sett till mina fattiga. Stig nu vackert upp och kom se'n ner till gumman och se, hur hon har det!" Så var hon borta.

En stund senare kom min tant storskrattande in och talade om, att Jungfru Åhrberg var uppe för att bjuda oss alla på elfvaka- kaffe och litet närmare få se på "ungen" som de fått till sig. Jag minns som i går hvilket ljusst intryck det hela gjorde på mig: hemmet, hon själf och hennes goda vän, som förestod huset. Allt var så helgjutet i all sin enkelhet, att man ovillkorligen tänkte: "Här är mig godt att vara."

Vi träffades sedan dagligen och blefvo mycket goda vänner. Jag fick under denna tid blicka in i hennes rika hjärta, som klappade så varmt för alla lidande medmänni-

skor, fast hon ofta omsorgsfullt dolde detta under en något barsk yta.

Man kan ej tänka sig ett mera gästfritt hem än hennes. Där gjorde hennes goda vän på sitt älskvärda sätt les honneurs. Alltid fanns det plats vid hennes bord för oväntade gäster. Vid kaffedags ironade på bordet den stora kaffepannan af silfver, som tacksamma "patienter" skänkt henne, och kommo hur många oväntade gäster som helst, alltid räckte den pannan till.

Jungfru Åhrberg var mycket road af ett godt skämt. Jag minns t. ex. en gång då mina släktingar och jag varit bortresta och vid hemkomsten skulle titta in till "vår doktorinna" och hämta nycklarna till våningen. Jungfrun lämnade oss våra nycklar med förklaringen att herrskapet var borta. En smula besvikna kände vi oss vid tanken på det goda kaffe, som vi nästan beräknat att bli bjudna på, men fortsatte upp till oss. Däruppe i salen var en härlig brasa tänd, och ett festligt kaffebord dukadt med blommor, nybakadt bröd, men det bästa af allt som mötte oss var vår kära "doktorinna" och hennes goda vän samt några grannar, som ironade vid kaffebordet, alla utklädda på det lustigaste sätt. Vi voro verkligen så öfverraskade, att gumman storskrattande ropade: "Nu tror jag, att ni blef riktigt snopna, men slå er ned och smaka på kaffet, medan det är varmt!" Det blef glam och skämt förstås, och vi kommo öfverens om, att vi borde resa bort ofta för att få bli så storställtigt firade vid återkomsten.

Om vinterkvällarna brukade vi ofta sitta kring brasan hos vår gamla vän och språka. Hvar och en fick då berätta någon tilldragelse ur det förflutna, och det intressantaste för oss alla var, då vi kunde förmå Jungfru Åhrberg att berätta något ur sin praktik. — En afton var hon ovanligt meddelsam och sade: "Nu ska jag berätta för er om det märkvärdigaste, som inträffat under min praktik. Jo, se ni, det var en dag här om våren — 1857 förresten — som en kunglig lakej uppenbarade sig på min mottagning med befallning från kung Oskar I, att jag följande dag kl. 1 skulle infinna mig på kungl. slottet. Ni må tro, att det inte var någon rolig natt för mig. Jag sof ej en blund, ty jag förstod nog hvilket eldprof, som förestod mig. Emellertid tog jag Gud i hågen och gick på bestämd tid upp till slottet.

När jag fördes in i kungens sofrum, tyckte jag först, att allt gick rundt för mig. Därinne stodo kungens lifmedikus och flera andra läkare. En af dem kom vänligt mot mig och sade: "Som vi efter gårdagens konsultation ej anse, att hans majestäts bensår kan läkas, önskar hans majestät höra er mening." Jag såg ett ironiskt leende hos ett par af läkarna, men mitt intresse var väckt och jag kände mig åter på säker mark.

Jag gick fram till kungens säng — han såg blek och lidande ut, men hälsade på mig med ett vänligt leende — och neg så djupt mina gamla ben tilläto. "Mina läkare tro ej, att såret på mitt ben kan läkas, vill ni se på det och säga er tanke," sade kungen med svag röst, och jag grep mig genast an med undersökningen, allt under det kungen sakta jämrade sig. Då jag slutat och stod tyst några ögonblick, öfvervägande hvilka möjligheter för ett lyckligt resultat som kunde finnas, sade han nästan litet otåligt: "Nå, hvad säger ni?" — "Jo, ers majestät, det ser illa ut, men med Guds hjälp tror jag mig kunna läka såret, fast jag måste förbereda ers majestät på, att de första dagarnas behandling blir ytterst smärtsam, ty det är så mycket, som

Badartiklar

Badhanddukar från —.50, —.85, 1.50, 2.—.
Badlakan från 3.50 till 8.—.
Simdräkter, Badmössor, Badkappor,
Badmattor.

4 St. Nygatan. **Österlund & Andersons A.-B.** 11 Hötorget.
STOCKHOLM.

KONSTFLITEN, Göteborg.

Mattor, Gardiner, Bonader, Möbeltyger, Dräkttyger.
Konstnärliga mönster och färgsättningar. Profver sändas.

Stormringning.

måste bort. Men sedan tror jag, att såret kan vara läkt om en 4 à 5 veckor." — "Säg mig på samvete, är det er fullkomliga öfvertygelse?" frågade kungen. — "Ja, eders majestät, vid Gud och mitt samvete tror jag det." — "Nåväl, börja då er verksamhet med det första, och jag litar på, att ni gör, hvad ni kan."

Dagen därpå började mina promenader till slottet. Kungen visade under mitt arbete stort prof på både mod och behärskning och uppmuntrade mig ofta med vänliga ord. Ofta talade han också vid mig om mina fattiga, och det var många af dem, som sedan på okänt sätt blefvo hjälpta.

Den ende, som brukade vara närvarande under mina besök, var kungens gamle kammarjämnare. En gång inkom emellertid genom en lönngång drottning Josefina. Hon hälsade nådigt på mig, då jag vid hennes inträde reste mig, och sade vänligt: "Fortsätt med ert arbete. Jag önskar få se på det." Men snart reste hon sig, strök smekande öfver kungens hufvud, och med en vänlig nick var hon borta.

En gång mötte jag i korridoren kronprins Carl, som hälsade helt gemyttigt och sade på sitt rättframma sätt: "Jaså, det är ni, som plåstrar om farsgubben! Nå, tror ni att ni skall kunna göra honom frisk?" — "Nej, ers kungl. höghet", blef mitt svar, "det öfverskrider min förmåga, men hans majestäts bensår tror jag mig kunna läka." — "Det är rätt", sade kronprinsen, "man skall aldrig lofva mer än man kan hålla" — så klappade han mig vänligt på axeln och skyndade bort.

Efter fem veckor kunde jag säga hans majestät, att hans ben var fullt läkt. Ett leende gick öfver hans ansikte, och han sade: "Tack för hvad ni gjort, tyvärr har jag mycket annat ondt, som ingen läkare kan bota." Han räckte mig handen, som jag vördnadsfullt kysste, och tillade: "Ert honorar skall tillsändas er, men ni skall framdeles äfven på annat sätt höra af mig."

Dagen därpå kom ett stortadt honorar, och jag var tacksam både för att jag fått något lindra en människas lidande, och att jag rönt så stort erkännande.

En vacker dag fram på försommaren fick jag "nådig befallning" att infinna mig på slottet följande dag, men hörde, att kungen var mycket klen. Det var vemodigt att åter vandra dit och föras in i kungens rum. Sjuk och färd satt kungen i en hvilstol, men mottog mig med en vänlig hälsning, i det han sakta sade: "Ni ser, att jag nu är sämre, än då ni var här sist, men tack vare er plågar mitt ben mig mindre än förut, och jag vill själf till tack ge er en liten utmärkelse. Böj er ned!" och så fick jag ur hans egen hand mottaga en stor silfvermedalj "att i kedja å bröstet bäras".

Jag kände mig så upprörd, att jag knappt kunde främstamma ett tack. Den ena tåren efter den andra banade sig väg utför kinden. Kungen log vemodigt och sade: "Farväl, jag orkar ej mer, men tack för — edra tårar."

Som i en dröm gick jag hem. Nu visste jag, att jag aldrig mer skulle få se den milda gode kung Oskar."

Hon satt tyst en stund och såg in i glöden, men så reste hon sig beslutsamt: "Nej, nu är det ej tid att sitta och drömma. Man får ej glömma de lefvande för de döda."

Fattiga konstnärer kände hon varmt för. Mer än en gång hade hon med sig hem en tafel eller något annat litet konstverk och förklarade nästan urskuldande: "Jag tyckte det såg så kallt och fattigt ut hos den stac-

O, FLAMMOR, SOM TÄNDAS TILL ALL-
härjarbål,

lys ljus öfver skymmande sinnen!

Väck glödande hjärtan, väck vilja af stål,
väck krafvet af hugstora minnen!

Det stiger ur klockornas malm som ett brus:

Vak upp, om du sofver, gå man utur hus'.

Statt upp, det är fara å färde.

Du folk, som har fostrats bland järn och
granit,

ej vackla som vassrör för vinden!

O, låt dig ej söndras af småsinnadt split,
som öppnar för fienden grinden,

men samlas i brinnande nit som en man.

Hvad finns det som enande kärlek ej kan:

att älska sitt land det är stormakt.

Att bilda en kedja, som hand invid hand
från öster- till västerväg sträcket,
det bygger en Jerikomur kring vårt land,
som visst utaf härskri ej bräcket.

O, nämn ej ett offer för tungt eller hårdt,
det gäller ju allt som i lifvet blef vårt,
vår frihet, vår hembygd, vår ära.

Det ringer i klockorna, kvinna som man,
bered dig, det gäller er båda.

Det mod, som skall föra i striden oss an,
får klenmod ej gråtsvagt förråda.

Du brud, låt de rosiga läpparna le,
det gäller ej kyssar, det gäller att ge
för Sverige hvad kärast du äger.

Och strödde dig tiden än silfver i hår,
du moder, du stark må förblifva.

Knäpp händerna samman för sonen som går,
men gläds att du kan honom gifva.

Och blekna ej, skälf ej, du blomstrande vif,
det gäller långt mera än lycka och lif,
det gäller att modigt dem offra.

Du land, där den gulnade säden man skär,
där lingonen rodna i skogen,
där stugröken vittne om hemhärden bär
och furan står lifvakt för logen,
där barnfjät vi fäste i snäckblandad sand,
där segel vi spände mot fjärdarnas rand,
där stålsko vi ristat i isen.

Du land, som oss hägnat i hundrade år,
i fred som vi sorglösa njutit:

Ditt hägn nu det gäller, budkafveln går,
till tack för allt blod som ej flutit.

O, ljude det ropet mångtusendefaldt:

Vårt land, du vår moder, vi offra dig allt,
vår kärlek vi enigt dig bringa!

SIGRID ELMBLAD.

kars karlen, men jag ville inte såra med en allmosa, och så... ja, så köpte jag det här."

Hur ofta kom hon inte också med konsertbiljetter, — inte till konserter där världsberömda konstnärer uppträdde. — "Nej, de kunna reda sig mig förutan", — sade hon, utan till sådant, där publiken var fåtalig och dit man gick mest för att göra godt. Hon kunde köpa 30 à 40 biljetter, som delades ut till bekanta med ett: "Det är ju alltid en uppmuntran, om publiken inte är så fåtalig, och det är ej längre till "la Croix", än att ni orkar gå dit." Ja, mer än en af dessa oförstådade hittade vägen till hennes hem och gick aldrig ohulpen därifrån.

Långt innan det led mot jul, började julstökets hos Jungfru Åhrberg. Hennes fattiga skulle ha mat och kläder, och en del af hennes närmaste vänner — däribland till min glädje mina släktingar och jag — inbjödos att fira julkvällen hos henne.

När julaftonen bröt in, var allt i ordning. Själf var hon ute från kl. 6 på morgonen med gåfvor och pengar till dem, som ej kunde komma hem till henne. För de andra var det hela förmiddagen "öppen taffel", och alla sågo så glada ut, när de vandrade hem med rikliga gåfvor af mat och kläder samt "en slant till lifet extra under julen".

Vid middagstiden hörde jag hennes glada röst: "God jul härinne", och så gaf hon oss hvar och en ett par vackra julrosor. "Nu skall det bli skönt att hvila en stund", fortsatte hon. "Välkomna ned sedan, men det säger jag, att glada och roliga verser ska ni ha på hvarenda julklapp, och grötrim ska ni ha i beredskap, ty inte en sked gröt får ni annars!" Hon skrattade uppsluppet som ett barn, då hon gick.

I hennes festligt upplysta lilla hem kände vi julstämningen stark, när vi trädde in. Öfver salsdörren satt en stor krans af lingonris med ett "god jul" i. Jungfru Åhrberg pekade på den. "Ser ni, där är den raraste af alla mina julklappar, jag har fått den af en fattig gumma långt in i skogen." Hennes röst darrade, då hon tillade: "Hon gaf mig det enda hon ägde." Hon hade fått många dyrbara julklappar af sina lyckligt lottade patienter, men intet kunde jämföras med gummans krans. — Men nog är jag öfvertygad om, att den gumman hade fått sjufaldt igen.

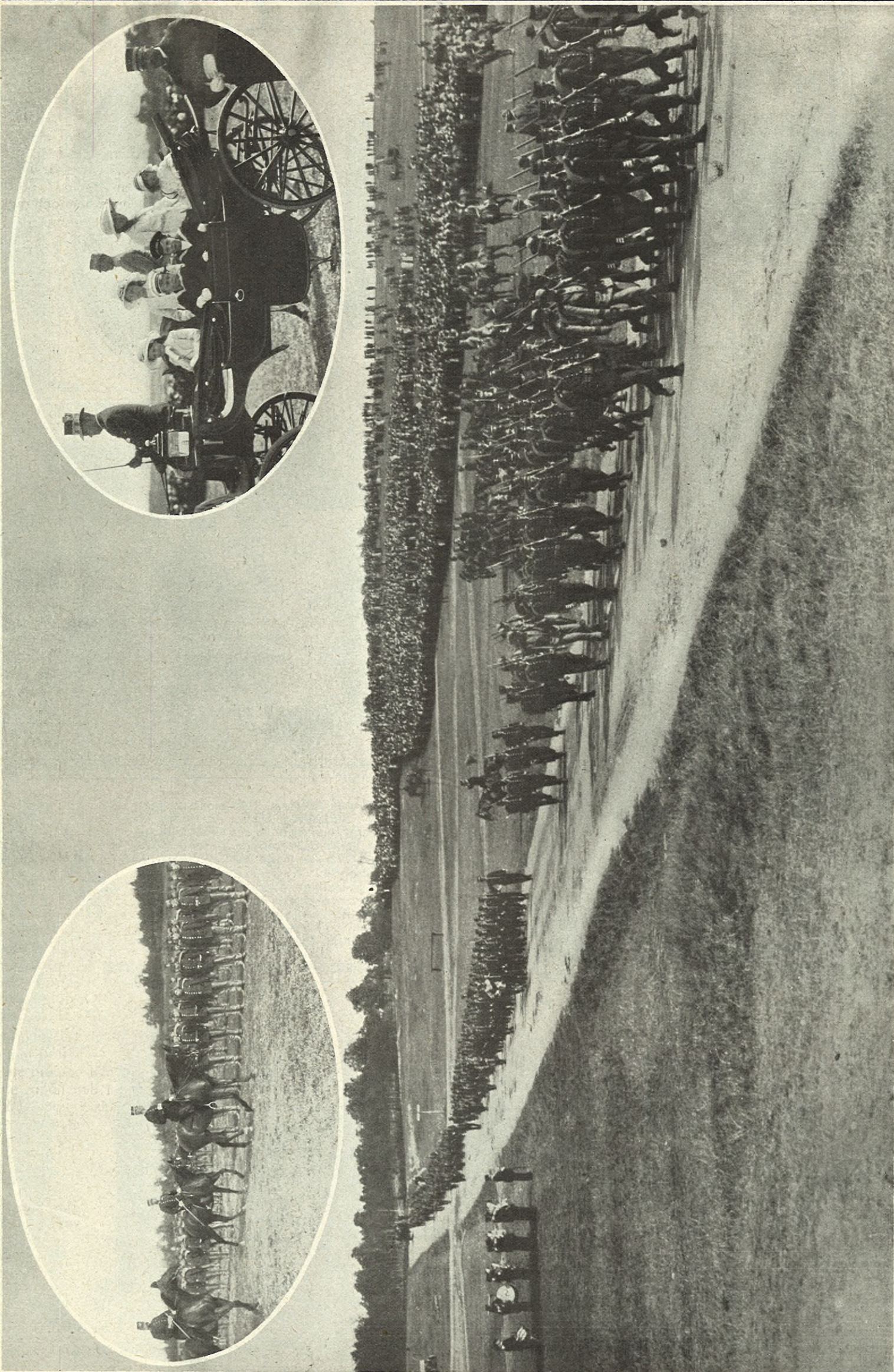
Sedan min barndom hade jag ej upplevt en så ljus och stämningsfull julafton som den hos Jungfru Åhrberg. Glädjen nådde sin höjd när julklapparna utdelades, alla försedda med mer eller mindre lyckade verser, som lockade gumman att skratta, så att tårarna runno.

Lutfisken inmundigades under samma glada sinnessämning, och när gröten serverades, var det värdinnan själf, som inledde grötrimmens rad: "Jag har inte haft tid att tänka ut något rim, men gröten är hvit och jag sticker dit. Nu få ni fortsätta i den högre stilen." Det var verkligen en glad supé — det ena skämtet aflöste det andra — och vi unga skulle gärna velat fortsätta långt in på natten, men vid elfva-tiden reste sig värdinnan: "Vi träffas väl vid kaffebordet här i morgon billida, half sex. Alla, som ämna sig till julottan äro välkomna. Jag tycker inte, att det vore jul, om jag inte hade varit i ottan. Men nu är jag trött och längtar efter ro." Och med ett vänligt "God natt" gaf hon signal till uppbrott.

Jag är viss om, att hennes hvila blef fridfull, ty mångas välsignelser följde henne in i drömmens rike.

F. G.

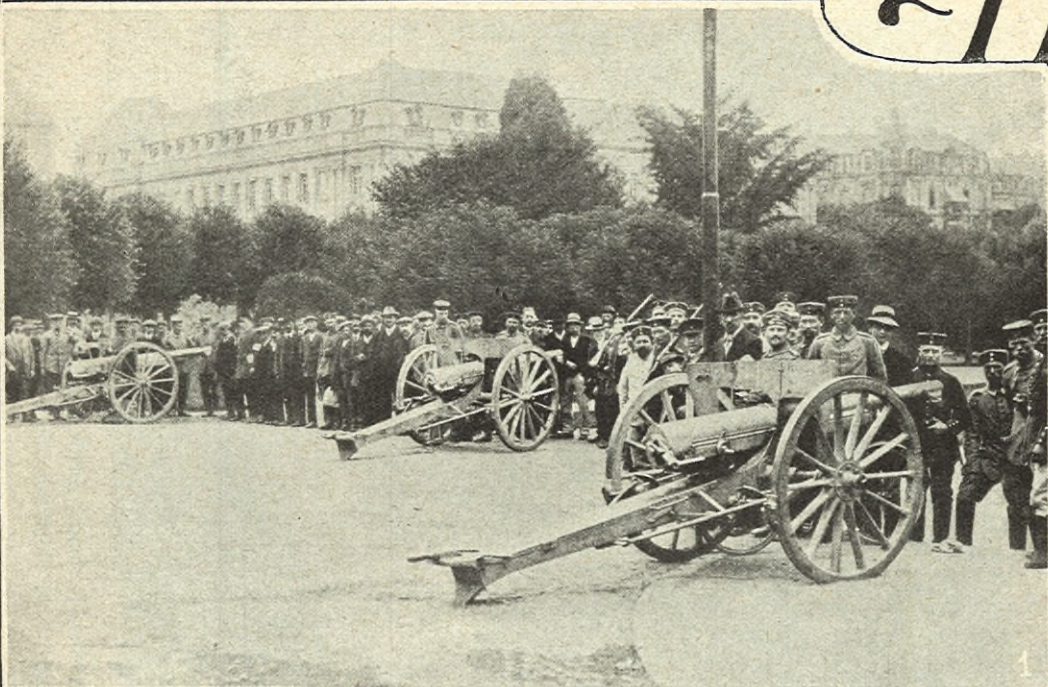

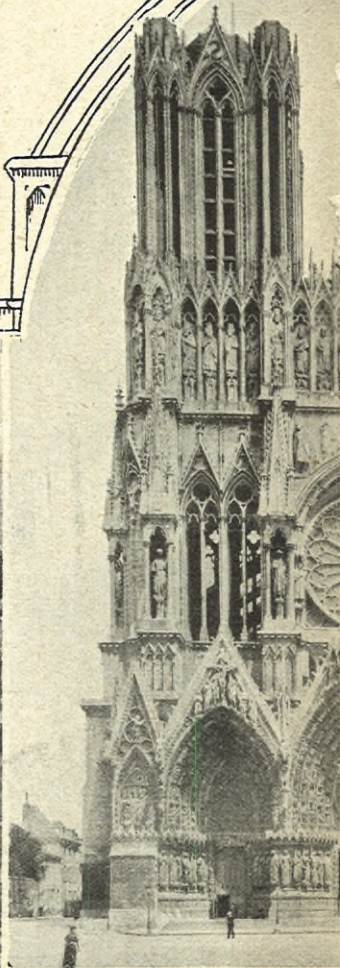
Den stora trupprevy å Ladugårdsgärdet af samtliga i Stockholm förlagda trupper: Göta lifgarde defilerar inför konungen. — Bilden i vänstra hörnet: Konungen framför fronten af fältelegrafkåren. Längst till vänster krigsminister Mörcke. — Bilden i högra hörnet: de små prinsarne och prinsessorna åse defileringen. — A. Blomberg foto.

TILL KRIGS

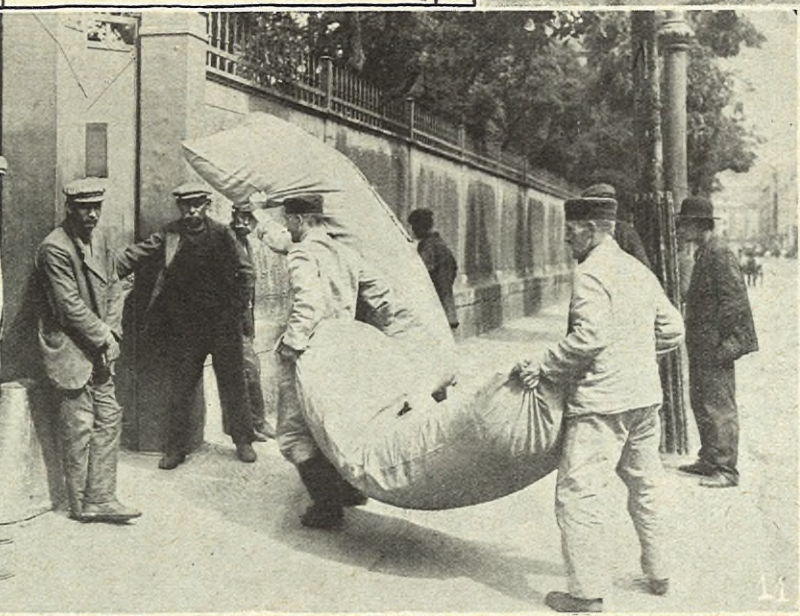
1. De första af tyskarne eröfrade fältkanonerna uppställda på ett torg i Strassburg, Elsass. 2. Hertig Albrecht af Württemberg, som med sina trupper tilltvang sig öfvergången af Maas och eröfrade fortet les Ayvelles vid Mezières. 3. General von Moltke, chefen för tyska arméns generalstab. 4. Generalfältmarskalk sir John French, öfverbefälhafvare öfver den till Frankrike och Belgien skickade engelska expeditionskåren. 5. Österrikiska soldater sysselsatta med diskning. 6. Tyskarne eröfra i striden vid Lagarde i Lothringen den 11 augusti den första franska fanan. 7. Franska general-

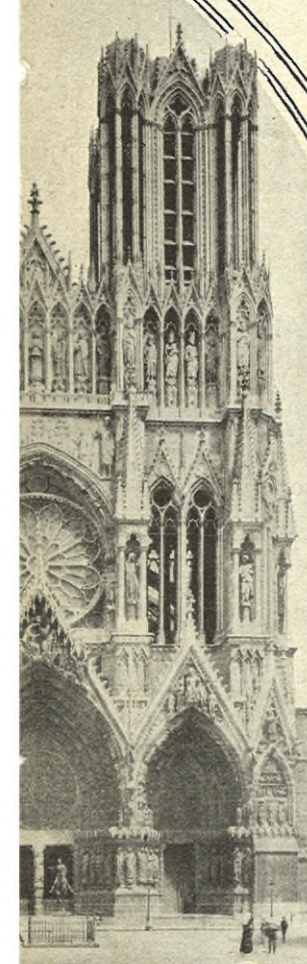

113

SKRÖNIKAN

stabsofficerare åseende en strid. 8. o. 12. Ostpreussiska flyktingar i Berlin. Ett gammalt par i en af de för de hemlösa uppförda träbarackerna. Gubben studerar krigstelegrammen. — Några småbarn delande innehåll i en karamellstrut. 9. Dogg med sparbössa på en Berlingata. Insamlingen sker för Röda korsets räkning. 10. Katedralen i Reims, den gamla franska kröningsstaden, som utan strid gifvit sig åt tyskarne. 11. Reservister i Berlin transporterande hammadrasser till kasernerna. 13 Engelskt infanteri förskansadt bakom en tegelhög. 8, 9, 11, 12. Photo-Union Paul Lamm.

ning. Den unga Rosalind, som han varit en smula rädd för, hade han glömt och nu hade hon kommit åter, ännu mera hemlighetsfull. Detta var den verkliga Rosalind, den andra var bara ett skugglikt löfte. Han såg henne lämna honom frigjord, och han bet samman fänderna. Hon skulle aldrig få lämna honom, hon skulle stanna hos honom, ty han behöfde henne och hon behöfde honom.

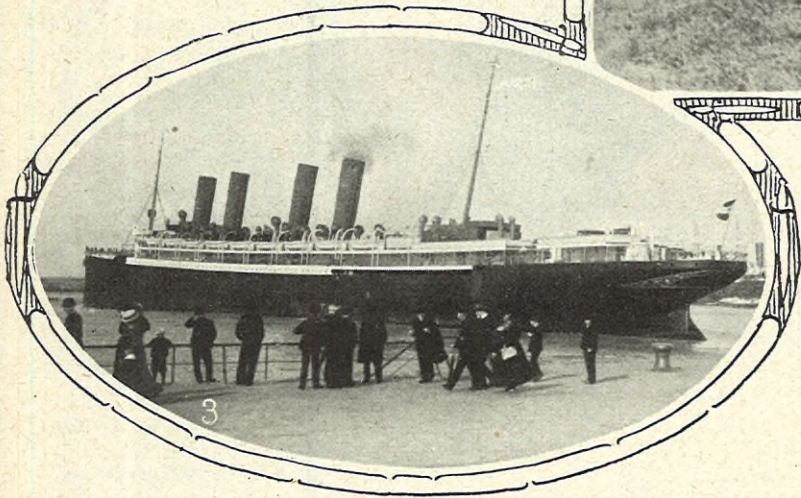
Han lämnade tidigt kontoret och tog en spårvagn hemåt. Så snart han kommit in, upptäckte han Rosalind, och han smålog. Det var den hvardagliga, obetydliga Rosalind med fullt af paket i knät och på bänken bredvid. Barnens ylle, tänkte han. Han gick fram och hälsade på henne.

— Nej, se Eldridge, sade hon och såg leende upp mot honom, medan hon försökte göra plats för honom genom att lasta de andra paketen i knäet. — Jag skall ta dem, sade han.

Hon såg bekymrad ut, inte kunde Eldridge lastas med paket.

— Jag tyckte det var bäst att ta dem med

1. Polsk skyttekår som slutit sig till den österrikiska hären för att kämpa mot Ryssland. 2. Marscherande singaleser, tillhörande de i Frankrike stridande afrikanska trupperna. 3. Den tyska ångaren Kaiser Wilhelm der Grosse, hvilken var utrustad som hjälpkryssare och borrades i sank af ett engelskt krigsfartyg, trots folkrätten och det neutrala område hvarpå den befann sig. Berliner Illustrations-Gesellschaft foto.

Kvinnan i alkoven.

Af JEANETTE LEE.

(Forts. fr. n:r 35.)

VNTAG, ATT HAN FUNNE HENNE och mannen med henne, hvad sedan? Än så länge kunde han ingenting göra. Han ville ju vinna henne åter. Den man han hade att räkna med var icke mannen i alkoven, det var den lille kutryggige, obetydliga Eldridge Walcott.

Han öppnade dörren. — Jag tar emot hvem som kommer, sade han till pojken.

En tryggare stämning kom öfver honom. Han hade ju aldrig misslyckats i något han företagit sig hittills, han hade alltid lyckats.

Rosalind. Det hade varit något i hennes väsen som han icke förstod, något som lockade och afskräckte honom, ett slags ljuf hemlighetsfullhet, som gjorde honom osäker. Men sedan hade allt detta försvunnit, och de hade lefvat lugnt tillsammans utan den minsta bryt-

Men — han hade ju aldrig vågat sig på något, som inte var säkert. Han hade lyckats i små säkra företag — och aldrig misslyckats!

Han hade alltid hyst förakt för sådana män, som utsatte sig för risker. Den största risk han vågat sig på, var när han friade till

på en gång och inte vänta på att få dem hemskickade, ursäktade hon sig. Det är kallt, och barnen behöfver varmare kläder.

— Ja, sade han. Han såg på hennes jacka, den var tunn, och det solkiga fodret stack fram vid nederkanten. — Nå köpte du inte någon varm kappa i dag? frågade han.

Hon såg ut genom fönstret och en rodnad färgade hennes kind. — Nej, sade hon, nej, jag —

— Jag vill att du skall göra det genast.

Hon såg på honom med en litet frågande blick i sina ögon. — Jag har sett något, som jag tyckte om, sade hon.

— Så skaffa det i morgon. Jag skall beställa det, när jag far till stan.

— Nej, gör inte det, Eldridge. Jag vill hellre köpa själf.

— Godt. Men kom ihåg att du inte får skjuta upp det.

— Nej, var lugn. Hon suckade litet.

Den bedrägliga Rosalind! Om han inte med egna ögon sett kofferten på vinden med dess mjuka tygvåder och gräverket, skulle han låtit bedraga sig af hennes ärliga uppsyn. Men då han ville klandra Rosalind, slog det honom hur Eldridge Walcott nyss telt sig för honom i blixlbelysning. Kanske såg han ut just sådan i Rosalinds ögon. Han vände sig mot Rosalind och betraktade henne. Han såg både den vanliga, fula Rosalind, och den vackra kvinnan i alkoven.

Litteratur.

ARSTA, SVENSKA KVINNORNAS UTSTÄLLNING, har nu från Malmö utsändt sin katalog, som med sin utförliga redogörelse för de olika afdelningarna innehåller en hel del värdefullt upplysningsmaterial. Den är försedd med talrika illustrationer och blir bra att ha som stödjepunkt för minnet, när Baltiska utställningens Arsta inom kort tillhör historien, allt medan vi vänta på att det skall återupstå i Stockholm.

Handen i de billiga handskarna fingrade på ett af paketen.

— Jag köpte flanellskjortor till Tommie, hans skinn är så ömtåligt, så jag tänkte det kunde vara bra.

Åt skogen med flanellskjortorna! Tänkte hon aldrig tala till honom om annat än underkläder och kolpriser? Han tog upp tidningen och ögnade öfver spalterna.

— Har kolen blifvit dyrare? frågade hon. De sa, att den skulle stiga om kölden fortfor. Åter hade den bekymrade rynkan kommit i pannan. Han lade undan tidningen och böjde sig ner mot henne. Han kände sig närmare henne nu på gatan än i sitt eget hem.

— Oroa dig inte för kolen, Rosalind! Vi behöfver hvarken frysa eller svälla.

Hon gaf honom en hastig blick: — Naturligtvis kommer vi inte att frysa, Eldridge!

— Jag menar att vi har råd att lefva utan bekymmer. Du behöfver inte gnida och spara.

— Menar du, att vi inte behöfver ha några bekymmer för att reda oss vidare?

Han såg den egoisten Eldridge Walcott vandra omkring i trygg vetskap om sin goda affärsställning, medan hon fått dessa bekymrade rynkor i sitt ansikte. Han skulle vilja örfila upp den aktade mr Eldridge Walcott.

— Vi ha godt om pengar, sade han. Min ställning är bättre än den har varit, och den tar sig allt jämt. Hon såg ner på sina paket. — Jag kunde kanske ha köpt en bättre kvalitet, sade hon.

— Låt oss lämna igen dem, sade han, jag kan göra det.

— Nej, sade hon och skakade på hufvudet. Barnen behöfver sina varma plagg i morgon, och de här får duga. Det är egentligen känslan, att man kunde ha råd att köpa bättre varor som är angenäm. Hvad bryr man sig om att gå i gamla kläder, om man vet, att man har nya att sätta på sig om man vill?

Han tänkte på kofferten på vindskontoret med dess mjuka, lätta innehåll och såg på hennes billiga illasittande handskar. Det var detta, som hade räddat den verkliga Rosalind. Någon hade sett, att hon då och då behöfde ha skönhet omkring sig och vara fri och lycklig. Man hade svårt att vara svart-sjuk på den man, som hade gjort detta för ens hustru och hjälpt henne att uthärda. Men tänk om Rosalinds hjärta tillhörde den man, som sett hennes önsknings och uppfyllt dem? Godt, han skulle inte få behålla henne.

Han hjälpte henne ut med alla paketen ur spårvagnen, det blåste så att de nästan kastades in i förstugan när han öppnade dörren. Där stodo de skrattande, säkra och skyddade och vinden var utestängd. Hennes ansikte var rosigt som en flickas och hon skrattade som en flicka. Så hade hon inte sett på honom under många år.

Han undrade hvad den blicken kunde betyda, medan han följde hennes rörelser under det hon gjorde kvällsvarden i ordning. Tänk, om han skulle erbjuda sig att hjälpa henne? Slutligen gick han ut i köket. Hon höll på att lägga mera kol på elden, han tog skyffeln ifrån henne. Hon såg häpen på honom. — Är du mycket hungrig, Eldridge? frågade hon.

— Nej, visst inte. Han gick in i hvardagsrummet och roade sig en stund med barnen. Han erfor en behaglig hemkänsla i det varma rummet med vinden tjutande utanför.

När Rosalind kom in, och de satte sig vid bordet, såg han bligt som en skolpojke öfver till henne, undrande hur han skulle bäst kunna vara henne till nöjes. Han skulle vilja ta hennes lilla arbetshand, när hon slog i te åt

honom, men inte passade det sig för en man att så där utan vidare trycka sin hustrus hand. Han kunde se Rosalinds häpna min, om han räckte ut sin hand för att fatta hennes. Han visste icke, hur han bäst skulle nalkas henne.

Kanske var det rätta sättet att ge henne vackra saker, omge henne med det hon önskade. Han hade ju bedt henne att köpa den pälsfodrade kappan.

Dörren öppnades, och han såg upp.

Hon stod i dörröppningen och hade svept omkring sig en lång, grå kappa, kappan från alkoven. Öfver kragens mjuka pälsverk blickade hennes ögon emot honom. Han for upp från stolen, men han återhöll de ord, som voro på hans läppar. Han vågade icke skrämma henne till att säga något, som inte var sant.

Han gick fram till henne och strök ner öfver pälsverket som för att undersöka det. Hon smålog och öppnade kappan.

— Är den varm nog? frågade hon stolt. Hon stod med kappan utbredd som ett par vingar, sedan svepte hon den om sig. — Jag har haft den en tid, sade hon, men jag ville öfverraska dig.

Hur mycket tänkte hon tala om för honom? Han såg granskande på kappan.

— På en realisation? frågade han.

— Nej, sade hon och strök utefter pälsen. Jag fick se den och tyckte om den och köpte den.

— Det är rätt, sade han. Det är så du skall gå tillväga, när du köper dina kläder. Han såg flyktigt på kappan och vände sig så bort.

Hon kunde icke ha annat af hans ord hvad han kände, men hennes ögon följde honom.

— Jag hoppas, att du inte tycker att den kostade för mycket, sade hon.

— Hvad kostade den? frågade han med ryggen mot henne.

— Jag gaf två hundra dollars, sade hon.

— Nej, det tycker jag inte var mycket, svarede han, jag skulle ha gifvit mer än två hundra för att få skänka dig den.

Hon sade ingenting, men hennes ögon betraktade honom allvarligt öfver kragens kant.

Som hon stod inhöljd i kappan, liknade hon ett ögonblick kvinnan i alkoven. Han stirrade frånvarande på henne, hon besvarade blicken en minut, därpå vände hon sig bort och lämnade rummet.

Eldridge stod på samma plats och funderade. Han hade gifvit henne 250 dollars.

Inbillade hon sig att han skulle tro, att allt det hon köpt till hemmet inte kostat mer än 50 dollars? Det var liksom om hon utmanade honom, ville låta honom förstå att kappan inte köpts för hans pengar. Så var det. Hon hade märkt förändringen hos honom, och detta var hennes svar. Hon ville tvinga honom att anklaga henne. Gamle Barstows ord kommo honom i minnet:

— Nej, hon kommer inte att neka, hon vill bli fri.

För Röda korsets räkning.

DEN FÖR VÅRA LASARINNOR VALBEKANTA Karin och Eva Egnér's syateljé, Sibyllegatan 36, Stockholm, har utökat sin undervisningsverksamhet med en ny gren, betingad af de nuvarande förhållandena. De som vilja arbeta för Röda korsets räkning kunna nämligen här få undervisning i tillklipping och sömnad af Röda korsets modeller. Ett antal damer har begagnat sig af undervisningen, men ännu flera kunna mottagas. Den, som vill bestå väf och bereda någon arbetslös kvinna förtjänst, kan sända henne till fröknarna Egnér, där hon får handledning så att hon kan arbeta själf. Röda korset behöfver alla sjukvårdsplogg, som kunna sys af villiga händer.

Om Eldridges hustru hade velat visa honom, att det var icke för hans pengar hon köpt den långa pälskappan, så gjorde hon intet vidare försök i den vägen.

Hon gaf ut de pengar han gaf henne, och när de voro slut, bad hon om mera. Endast en gång hade hon sagt, när hon tog emot det: Är du säker på, att du har råd att ge mig det? Och han hade svarat: Jag skall låta dig veta, när du ber om något, som jag inte har råd till. Han lärde sig att ana intuitivt, hvilka dagar hon tänkte gå till Mervin. Då han gick hemifrån, kunde han säga: I dag går hon dit. Och när han tillade in framåt eftermiddagen, behöfde han inte ens se efter ifall där var någon i alkoven. Han kunde undra hvad det var som dref henne dit. Var det musiken eller platsens behagliga stillhet? Eller? Det kunde ha varit lätt för honom att ta reda på saken. Gordon Barstows detektiv kunde ha gifvit honom besked efter ett par dagar. Men Eldridge ville icke veta sådant som en detektiv kunde säga honom. Han ville vänta och lära sig förstå Rosalind.

Ett piano hade kommit i huset och gosarna togo lektioner. En dag upptäckte han att äfven Rosalind höll på att lära sig. Han hade kommit hem tidigt med afsikt att ta henne med ut på en promenad, som han hade gjort ett par gånger förut den sista tiden. Han trodde att Rosalind tyckte om dessa tysta promenader, men han var icke säker. Han öppnade dörren med sin nyckel och steg in. Någon höll på att spela, gnolade så en melodi och spelade igen. Rosalind var ensam. Han stod tyst i den mörka hallen, och endast en smula ljus trängde ner uppifrån. Hon spelade med det lättaste anslag ett par takter, liksom om hon sökte sin väg, och sedan svarade den mjuka rösten.

Hon tycktes så lugn och lycklig i sin ensamhet, och han kände sig utesluten. Han trefvade efter dörrhandtaget, öppnade och stängde sakta dörren bakom sig. På andra sidan dörren hördes ekot af musiken. Längre vandrade han omkring på de frista gatorna med de röda tegelhusen och tegeltrottoarerna, där barn lekte. Hur skulle han komma nära Rosalind? Han kunde köpa kläder åt henne — men hvad mera? Han erinrade sig plötsligt musiken. Den gjorde henne lycklig, så lycklig som han sett henne. Han köpte en tidning och studerade den, därpå tog han en spårvagn, som gick in till staden. Det fanns ju något han kunde glädja Rosalind med, något han inte tänkt på, som hon skulle tycka om. Han var ifrig som en pojke, när han stod i biljetluckan. — Biljetter till symfonien? Biljettförsäljaren såg på honom. — Utsåldt.

Eldridge stirrade på honom. Finns inga att få? — Det är möjligt att några lämnas tillbaka.

— Vi kan anteckna ert namn. Eldridge skref sitt namn. — Jag vill ha bra platser. — Kan ingenting lofva, sade mannen. Där är sex före er. Eldridge gick. En man gick fram till honom: Jag har två biljetter, sade han stillsamt. Han visste icke, att han talade till en man, som skulle betalat hvad som helst för dessa pappersremсор. De voro för honom långt mer än bara symfonibiljetter. Mannen begärde fem dollars för dem, han kunde ha fått femtio. Hela vägen hemåt var Eldridge strålande. Nog skulle hon väl bli glad? Hon hade spelat så vackert. Hon skulle lyssna på samma sätt, och han skulle få vara tillsammans med henne. Han måste ta fram biljetterna och se på dem. Tänk, han hade själf tänkt på det. Det var icke Eldridge Walcotts pengar som köpt dem. Skulle hon förstå, att de betydde mera än penningvärde?

(Forts.)

Liksom under fransk-tyska kriget.

MÅNGA LEFVA ANNU, SOM voro med om att repa charpi åt de sårade i fransk-tyska kriget för jämnt 44 år sedan. Man kunde ha trott, att den metoden numera skulle vara bortlagd, men det visar sig att så alls icke är fallet. Här i Stockholm har på initiativ af doktorinnan Agnes Dahlberg bildats en charpiförening, som för sitt arbete fått öfverfälläkaren Dahlheims sanktion och arbetar efter hans föreskrifter.

Idén med det arbete, som upptagits af Charpiföreningen, är att tillvarata och låta komma till nytta för sjukvården gammalt linne, som annars icke duger till någonting. Man räknar med att den vanliga materielen bomull, gas och dylikt under dessa tider får så hård påfrestning att ett lillskott, förfärdigadt af linneskåpens gamla förråd, kan bli af stort värde. En utmärkt ljus och rymlig lokal har doktorinnan Dahlberg skaffat gratis å Hamngatan 5 B. Allm. tel. 226 44. Här ligga uppstaplade högar af gammalt vackert linne, dukar, servetter, lakan. Man kan få se härliga gamla saker med hålsömmar, som kostat otrolig möda en gång i tiden. Det mest nötta sönderklippes i bitar om ett frimärkes storlek och repas sedan till charpi. Af det öfriga göres förband enligt doktor Dahlheims modeller. Doktorinnan Dahlberg utlämnar mått till dem, som så önska i landsorten. Hon mottager såväl linneförråd som färdig charpi och förband. Allt steriliseras, paketeras och lämnas till arméns förråd. Så ung som föreningen är, har den redan fått ganska stor tillslutning af dem, som äro glada att genom den få utlösning för sin villighet att arbeta och att gifva. Många rörande gåfvor, den yttersta skärfven, ha redan i all tyshet offerats på fosterlandets altare, och blir föreningens verksamhet känd i vidare kretsar, så komma helt säkert ännu flera sådana att inflyta.

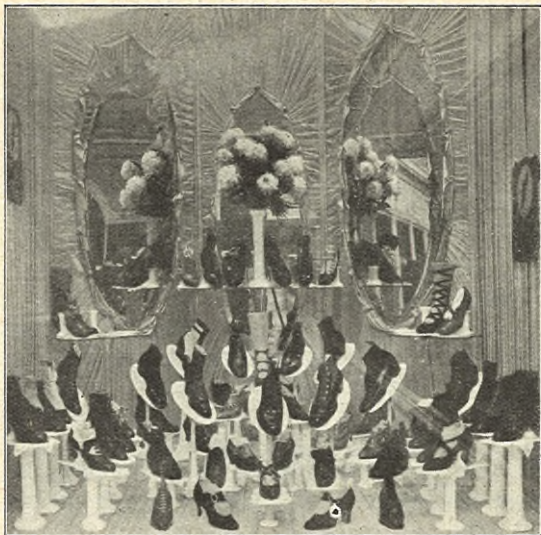
Lyx och komfort på Baltiska utställningen.

II.

Quelle odeur! — Une oasis. — Comment êtes vous chaussée?

M NI, MIN FRU, SOM TORHANDA i detta krafternas och handlingens tidevarf fortfarande med ert hjärta hänger fast mera uteslutande vid det, som man äfven härvidlag torde kunna våga identifiera med Schillers tredje rike — det "som midt i lagarnas och krafternas värld bygger upp sin värld af leken och skenet —" om ni alltså praktiskt taladt ej låter eder afskräcka utaf allt det gråa, prosaiska och "alltför nyttiga", så finnes det ju också, som jag redan antyd, nog och öfver nog af det sköna, det förnäma och behagliga. I den blomstervärld, som i Industrihallen bildas af "the Aphotekares Wällukter", d. v. s. parfymfabrikernas monter, kunna ju t. ex. tack vare den smak äfven ifråga om det yttre och i grunden kanske rätt oväsentliga, som dessa "apotekare" förstå utveckla, så godt som alla sinnen njuta, och er

En skoutställning.

elementära kunskap på detta kulturområde visar eder helt säkert rätta vägen, äfven där ni som mera oerfaren skulle stå frågande.

Möbel- och tapetseringskonsten är ju utomordentligt godt företrädd på Baltiskan, såsom vi redan varit i tillfälle att öfvertyga oss om, och på vägen till det hörn af utställningen, där ni säkerligen särskildt tycker om att vistas, nämligen den svala och videsuande sjöstrand, där konsten och den subtilaste konstslöjden — svenskt konsthandverk — ha sina förut tangerade domäner, finnes det en lagom belägen hvilostation. Jag menar den passage, där Nordiska kompaniet och Höganäs utställa sida vid sida. Hos det förre kan ni ju så att säga i sammandrag erfara alla de skiftande hemlifssensationer, kulturhistoriens forntid och nulid på detta område ha att erbjuda. Långa rader af interiörer utaf gedigen och förnäm möbelarkitektur och tapetseringskonst i modern och gammal stil erbjuda sig där i god harmoni med monter för en ljusad, äfven maskulin, publik framvisande de subtilaste detaljerna i en modern kvinnas "arsenal".

Men hvad skall jag då hos Höganäs, undrar ni. Ack, det är inte min mening att begära speciella geologiska eller industriellt sociologiska intressen af er. Men det finns ju en stenkärlsindustri, en högststående keramik också, och det är framförallt en så hemtreflig och förnäm "salle de reception" i denna hall.

Någonting, som i våra dagar spelar en stor roll — ja ni vet kanske hvarför — är den kvinnliga fotens elegans. Det var rätt länge en af mångartade förhållanden — särskildt väl de höga och vida kjolarna — belagd sanning, att "nordens fransyska" i allmänhet var illa chausserad. Nu är det gudskelof inte längre så, och man kan på den baltiska afdelningen för denna specialitet öfvertyga

sig om, att det äfven i vårt land fordras en vacker och — hvarför inte — besjälad chausserkonst. Men ett ofrånkomligt intryck som fyller min lokalpatriotiska själ med vemod, är att man i Stockholm och Göteborg absolut synes göra "stiligare" skodon än i Malmö — och en iakttagelse utom den egentliga ramen, som gjorts af flera mina dambekanta — särskildt stiligare i Köpenhamn! Hvad man här framförallt tycks sakna, är sinne för foten själf, man tycks betrakta skon som en oberoende sak för sig, under det man mer uteslutande intresserar sig för material och "abstrakta" modeller än den naturliga modellen eller rättare dess ideal! Här finnas monter, som kunde komma en att tro, att de ville visa skor, sådana de icke böra vara. Undantagen äro förstås aktningsvärda, men det skadar inte att ta åt sig!

BENVENUTO.

Stockholms teatrar

stodo tveksamma under världskrigets första skede, huruvida de skulle kunna börja sin verksamhet i vanlig ordning, men med september månads ingång ha så godt som alla hufvudstadens scener färdigt rampen och dragit upp ridån i förhoppning, att den diktade världens tragedi och komedi må locka människorna att för en, om ock kort stund, glömma den blodiga verklighets tragedien, som nu oafbrutet och med fasansfull kraft utspelas därute i Europa.

Kgl. Teatern begynte med Wagners "Tannhäuser", hvilken gafs förträffligt, och Dramatiska teatern med Strindbergs "Mäster Olof", som är ett utmärkt introduktionstycke i sådana uppgörelsens tider som de nuvarande. Vidare ha å samma scen framförts Shaws kvicka bisarreri "Pygmalion" med en ny Liza, fröken Signe Kolthoff, som dock ej nådde företrädeskan i fråga om smidig karaktäriseringsförmåga och temperamentsstyrka, hvilket icke utesluter att framställningen hade många förtjänster. Den unga skådespelerskan ser ju synnerligen bra ut, är sceniskt kultiverad och har en härlig stämma samt en mönsterdiktning. Man kommer långt med sådana egenskaper, och tvifvelsutan vänta henne större segrar i andra uppgifter, som hon skall utföra å denna scen.

Svenska teatern pröfvade med Topelius' "Regina von Emmeritz", men det slog mindre väl ut. Den djupt allvarliga nationalitetskänsla, som detta år begynt växa ur svenskarnas bröst, är på samma gång förenad med en viss skepsis och beröres därför föga af en sådan teatergrannlåt som skådespelets firader i själva verket äro.

Vasateaterns introduktionstycke heter "Dygdens belöning", ett tyskt lustspel af Hans Sturm, byggdt på franska förebilder och med en rolig andra akt. Fru Winnerstrand samt hrr Byström och Lundberg uppbara spelet enligt Vasateaterns goda farstraditioner. — Folkteatern började lyckosamt med Aug. Blanches roliga stycke "Herr Dardanell och hans upptåg på landet". Honnör för hr Hedlunds Dardanell, fröken Zellmans Agapatus och fru Ståhls Dora! De äro helt enkelt mästerverk.

Vi hoppas att Folkteaterns nye direktör bläddrar igenom de Blancheska teaterstyckena och för fram ännu ett par af dem. De ha så mycken gammaldags charm öfver sig dessa, låt vara efter främmande idéer bearbetade men till andan och tonen svenska lustspel, deras oförargliga handling och muntra dialog äro verkligt uppfriskande, och så försätta de oss tillbaka till ett förlutet idylliskt Stockholm som vi gå och drömma om midt i den uppnosiga storstad vi nu se växa omkring oss.

Befräffande "Agatons luffresa" på Djurgårdsteatern... Hur var det gamle konstnärbohömen Axelson sade till skyltvakten nedanför Logården: "Kan det vara någon framtid och gå på det där sättet?"

ARIEL.

En parfymutställning.

Wettergrens
KAPPOR
&
KOSTYMER

OMSÖRGSFULLASTE ARBETE.
STILFULLA MODELLER.
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET.

SJU dagar i veckan
läses en annons i
IDUN

Annonsera i
Idun!

Ni behöver ej
spara

på kaffe. Ty om Ni blandar det med hälften Kathreiner-Kaffe får Ni en billig och synnerligen välsmakande dryck och skönar samtidigt Eder hälsa.

Kathreiner är ingenting nytt. Det är känt och omtyckt sedan 25 år tillbaka, har erövrat sin plats och drickes i hela världen av miljoner människor. Finnes överallt i paket om 45, 25 och 10 öre.

Kvaliteten faller utslaget

Vet Ni att
Gahnelit
är ett utomordentligt
godt munvatten?
Försök eljest!

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 13—19 SEPT. 1914.

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; strömmingslåda med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Algstek med brynt potatis och salader; äppelpyramid med vispad grädd och spritskransar.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; ägg; kaffe eller te. Middag: köttbullar med potatis; rabarbersoppa med skorpor.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafrevälling; sillpölsa; kaffe eller te. Middag: Pensionatpuré; stekt röd spotta med potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekte köttbullar med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kalffrikassé med ris; äppelkräm med mjölk.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt färsk strömming med potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Grönsoppa (spadat från kalffrikassén) ugnspannkaka.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; omelett med köttstufning (rester från kalffrikassén) mjölk; kaffe eller te. Middag: Kroppkakor med smält smör; blåbärsoppa.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekta kroppkakor; mjölk; kaffe eller te. Middag: Sill med kokta gröna, torra örter; chokladsoppa.

RECEPT:

Strömmingslåda (f. 6 pers.). 24 strömmingar, 1/2 msk. salt, 12 ansjovisar, 3 msk. smör (60 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.), 1 msk. stötta skorpor.

Beredning: Strömmingarna rensas, benas ur, den mörka hinnan skrapas bort, hvarefter de sköljas väl och inklappas i en fiskhandduk. De beströms därefter in- och utvändigt med saltet och få ligga en stund. Ansjo-visarna rensas, benas ur och fläckas midt itu. En elffast omelettlåda smörjes med det kalla smöret och beströms med stötta skorpor. I hvarje strömming läggs en ansjovishalfva, strömmingarna hoprullas hårdt och nedläggas i lådan tätt intill hvarandra. Smöret läggs i flockar ofvanpå; sist öfverströms de stötta skorporna. Lådan sättes in i god ugnsvärme, och strömmingarna få steka, tills de äro vackert bruna eller omkr. 25 min. Serveras som frukosträtt med stekt potatis.

Algstek (f. 12 pers.). 2 kg. benfritt innanlår, 2 hg. späck, 2 hg. flottyr, 1 msk. salt (15 gr.), 1/4 tsk. hvitpeppar, 3 msk. mjöl (30 gr.), 1 1/2 lit. kokande buljong, 1 lagerblad, 10 hela kryddpepparkorn, 2 rödlökar.

Beredning: Köttet förberedes och späckas, hvarefter det bindes, ej för hårdt, med segelgarn, förut doppadt i hett vatten, så att det får vacker form. Flottyrn upphettas i en järngryta (ej för stor), köttet brynes däri på alla sidor, tills en vacker brun

skorpa bildats, då det upptages och beströms med saltet. Flottyrn upphälles och grytan gnides ur väl med hvitt papper. Steken lägges åter, beströms med mjölet och buljongen samkryddorna och de skalade lökarna tillsätts. Den får därefter sakta steka med tätt lock 3 1/2—4 tim. och vändes några gånger under tiden men spädes ej. Steken skäres, lägges upp på varmt fat, garneras med grönsalad eller persilja och serveras med brynt potatis och salader.

Äppelpyramid (f. 6 pers.). 250 gr. strö- eller toppsocker, 3 dcl. vatten, 12 goda, jämstora äpplen, 25 gr. sötmandel.

Beredning: Af sockret och vattent kokas en klar lag, som får kallna. Äpplena sköljas, torkas, skalas och kärnhusen urtagas med bleckrör. Äpplena läggas direkt i sockerlagen och få koka, tills de äro lösa och klara, då de upptagas med hälslef och uppläggs i pyramid på geléskål. — Om så önskas, fyllas hålen efter kärnhusen med äppel- eller röd vinbärs-gelé. — Mandeln skällas, skäres i fina tärningar, hvilka rostas lätt i ugnen och strövs öfver pyramiden. Serveras varm eller kall med vispad grädd och spritskransar. Serveras pyramiden kall, kan den, om så önskas, garneras med 3 dcl. grädd, slagen till hårdt skum.

Rabarbersoppa (f. 6 pers.). 3—4 stjälkar rabarber ell. 1/2 lit. konservsådan, 2 lit. vatten, skalet af 1/4 citron, 1—1 1/2 kkp. krossocker, 2 msk. potatismjöl (30 gr.), 2 äggulor, 1 kkp. strösocker.

Beredning: Användes färsk rabarber, sköljes den, torkas och skäres i 2 cm. långa bitar. Vattent kokas upp, rabarbern lägges i jämte citronskalet och får koka, tills den faller sönder. Soppan silas, hålles tillbaka i kastrullen och krossockeret tillsättes. Den får åter koka upp, afredes med potatismjölet, utrört i 1/2 kkp vatten, och får koka 2 min. Äggulorna och strösockret röres i soppskålen till skum, och soppan hålles i under jämn vispning. Den serveras med skorpor. — I enklare fall uteslutas äggulorna, men då användes mera potatismjöl.

Sillpölsa (f. 6 pers.). 2 stora eller 3 små, salta fetsillar, 3/4 lit. kokt, kall potatis, 1 medelstor portug. lök, 4 msk. smör (80 gr.), 3 dcl. tunn grädd.

Beredning: Sillarna urtagas, sköljas väl och få ligga i rikligt med vatten under 12 tim., hvarunder vattent bytes 2 ggr. Skinet afdrages och sillarna fläckas; ryggen beten och alla småben borttagas. Filterna sköljas väl, inklappas i en fiskhandduk och skäras därefter i små tärningar. Potatisen skalas och skäres i lika stora tärningar. Löken skalas, hackas fint samt fräses väl i smöret. Därefter tillsätts sillen och potatisen, och massan brynes lätt under försiktig omrörning. Sist nedröres grädden och anrättningen upplägges på varm karott. Serveras som frukosträtt.

Ugnspannkaka (f. 6 pers.). 2 ägg, 2 lit. mjölk, 2 tsk. salt (5 gr.), 360—400 gr. mjöl.

Till pannan: 2 msk. smör (40 gr.).

Beredning: Äggen söndervisplas med stälvisp, en del af mjölken ihålles, och därefter ivispas mjölet, som helst bör vara siktadt. Resten af mjölken spädes på, saltet tillsättes och smeten får stå och svälla 2 tim. En stekpanna upphettas långsamt, smöret smältes i vattenbad och därmed smörjes pannan. Pannkakssmeten omröres väl, och en fjärdedel af smeten hålles i pannan, hvarefter pannkakan gräddas i varm ugn, tills den fått vacker gulbrun färg. Pannkakorna läggas upp på varmt fat, skäras i fyra delar och serveras med sylt.

Kokta gröna, torra örter (f. 6 pers.). 1/2 lit. örter, 8 dcl. vatten, 1/2 msk. salt (8 gr.), 2 msk. smör (40 gr.).

Beredning: Örterna rensas, sköljas, påsättas i kallt, mjukt vatten och få sakta koka, tills de äro fullkomligt mjuka, hvartill åtgår 2 1/2—3 tim. — Spädas under kokningen med varmt vatten, om så behöfves. — De afsmakas med salt, och sist röres det kalla smöret. Serveras till sill. Örterna äro mera lätkokta, om de vattenläggas kvällen förut, men få då ful färg.

GRUSGROPEN OCH GRINDEN.

För Idun af Petrus Hedberg.

Den 1 augusti fick kontorschefen eller, såsom han vanligen kallades, grosshandlaren Per August Liniander sin en månads semester och ytterligare en månads tjänstledighet.

Den förra erhöi han, därför att det skulle så vara, den senare dels därför, att han var alldeles oerhördt nygift, och dels emedan han af den betydande hemgift, han fått med sin fru, hade med hennes bifall satt in 50,000 i firman och därigenom blifvit »junior partner» i denna. Och både semester och tjänstledighet skulle han och hon tillbringa ute i skärgården

MJUK, BEHAGLIG. KLÅDSAM.

“MINERVA”
MÖSS-HATT
AF MOCCATYG I FÄRGER
BLÅGRÅ ELLER GULDBRUN,
Kr. 3,95

D:o EXTRA PRIMA
MOCCATYG I FÄRGER PRYNE
GRÅBLÅ, ÄRGGRÖN, SMULTRON, BORDEAUX. DUFBLÅ
ELLER MULLVAD
Kr. 4,75

A.-B. NORDISKA KOMANIET
STOCKHOLM.

BÄST
ÄR

EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL
ÖREBRO KEM-TEKN. FABRIK.

Den berömda
“Huanaco”
Cacaon 2.90 kg.
är ovillkorl. största fördel att använda.
Percy F. Luck & Co H. A.-B.

Svaga och blodfattiga, barn och äldre, böra använda Apoteket Vasens “Ferrol”, hvilket stärkande järnpreparat hastigt ökar kroppsvikten. Föredrages lätt af alla. På alla apotek till 2 kr. fl.

MED GAS
KAN MAN ERHÅLLA

VARMT VATTEN
I ALLA HEM.

Bäckens Amerikanska Jästpulver

ORIGINAL
SINGER
SYMASKINER

Världsberömda.
SINGER & O
SYMASKINS AKTIEBOLAG
Filialer
på alla större platser.

A. C. SVENSSONS
KNÄCKEBRÖDSBAGERI
GÖTEBORG

Äkta Göteborgs
Knäckebröd.
Hygienkontrollant
Dr G. Hjort
af Ornäs.
Tel.: 11 & 929.

Obs.!

VARUMÄRKET
“FYRTORNETS”
Svenska

Sardiner i finaste
Ollivolja och Tomatsås
för Smörgåsbordet.

Patent.
Hafre-Gryn. Hafre-Mjöl.

Gyllenhammar
Köp
röda originalpaketer
30 portioner gröt för 55 öre.

Obs. Gyllenhammars { Hafre-Must.
Rismjöl.

DET NUMERA
FÖRNÄMSTA
HVITEMJÖLET
ÄR

BEHÖFVER NI
GODA DESSERTER
Efterrätter och Tårter!
Ring upp Allm. 1376 eller Riks 38 12
och beställningar sändas till hemmen, ångbåtar eller tåg.
BAGERIET & KONDITIONEN, 4 STORGATAN.

Husqvarna

Central Bobbin
Symaskiner

utmärka sig genom utomordentligt lätt gång, mycket stor hastighet, korta nålar, stor hållbarhet mot slitning och stor spole. Arbete därför alltid till ägarens belåtenhet.

En svensk symaskin
bör finnas
i hvarje svenskt
hem.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 37. EN FLYGFÄRD ÖVER EUROPA.

En aviator fick af ryska kejsaren i uppdrag att flyga till Frankrike med en viktig depesch.

Han steg upp från ett flygfält i närheten af en sjö i Ryssland, men knappt hade han kommit upp i de högre rymderna förrän en häftig orkan bröt ut, hvilken dref honom ur hans bana västerut öfver ett haf. Snart märkte han en kust, hvilken han ansåg vara Sverige, i det han flög öfver en mindre hamnstad. Vinden hade nu saktat af, och han flög rätt söderut, men på grund af dimma kunde han inte urskilja några vattendrag eller städer, förrän han trodde sig vara öfver Bayern och flög öfver en befäst stad vid Donau. Därefter kom han öfver en historisk stad i samma land. Vidare i västlig riktning öfver en befäst stad vid Rhen. Men nu råkade han åter ut för en storm och fördes längre mot nordväst än han tänkt sig. Han kom öfver en stad i norra Frankrike ej långt från

kusten; där vände han, och efter en stund såg han en större stad med en katedral. Kort därpå steg han ned invid en liten stad vid en biflod till Seine.

Äro namnen på de med spärard stil angifna platserna rätt funna, bilda deras begynnelsebokstäver tillnamnet på den person depeschen var adresserad till.

K. W.

Lösning insändes, undertecknad med senast den 26 sept. 1914. Å kuvertet, som skall vara försedd med Svenska nationalföreningens mot tuberkulos välgörenhetsmärke — finska deltagare få använda det finska märket —, bör angifvas pristäfling nr 37.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas erhålla följande pris: 1:sta pris: böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor. Dock torde vid beställningar iakttagas att inga 25-öresböcker lämnas som pris.

LOSNING AF PRISTÄFLING N:R 34.

Vid den företagna granskningen af insända lösningar ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa prisen. Första priset: Fr. Greta Ericsson, Köping. Andra priset: Fr. Anne-Marie Meijerhöffer, Sollefteå.

IDUNS TIDSFÖRDRIF.

GISSA DEN SOM KAN.

Sätter man en bokstaf före namnet på en sjöfågel, får man första stafvelsen; sätter man en bokstaf före ett fisknamn får man andra stafvelsen i namnet på en som maträtt mycket omtyckt grönsak. Vilken?

ETT VISITKORT.

Ruth Elken-Tomasson

Genom att omkasta ofvanstående namns bokstäver får man veta damens titel och boningsort.

E. B.

RÄKNEGÅTA.

»Summan af siffrorna i mitt födelseår motsvarar den ålder jag uppnår i år, 1914», sade Oile.
»Ja, det samma är fallet med mig», Svarade Hans, Olles äldre bror.
Huru gamla äro de bägge bröderna, då de tillsammans äro 33 år?

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 36.

FORLÖFNINGSKORTET: Kurt B. Parson = Brukspatron. Klara Täden = Tandläkare.
FEM STÄDER OCH EN TILL: Amsterdam, Genua, Basel, Stockholm, Kragerö. — Malmö.
DE OLIKA SLUTBOKSTÄFVERNA: Fara, farm, fart.
DE DOLDA GEOGRAFISKA NAMNEN: Kreta, Malta, Arno, Lund.
VOKALFÖRÄNDRINGEN: Stamma, stämman, stumma.

Aug. Magnusson,

46 & 48 Vesterlånggatan 46 & 48, STOCKHOLM.

Största härvarande urval af smakfulla välsittande

Dräkter - Kappor - Ulstrar Klädningar - Blusar o. Kjolar. Ima Engelska Gummikappor. Vår- och Sommarkatalog 1914 nu utkommen och sändes på begäran kostnadsfritt.

Bästa sätt att ekipera sig bekvämt, billigt och stillfult för säsongen. För utstyrselar: Begär specialkatalog för Linnevaror.

Är det verkligen möjligt

att man från Åhlén & Holm, Insjön, köper manufaktur och kortvaror bäst och billigast? Rekvisitera deras stora katalog, (som upptager över 10,000 olika artiklar), och gör efter den en profrekvisition, så skall Ni snart få klarhet härom. Katalogen sändes gratis, ej fraktfritt från

Åhlén & Holm, Insjön.

Kvinnliga platssökande

och

lediga platser

såväl inom hemmen som öfverallt där kvinnlig arbetskraft kommer till användning kungöras fördelaktigast genom annons i Idun, landets äldsta och största kvinnotidning, som läses i alla bildade svenska hem från Ystad till Haparanda. Annonser mottagas af de flesta annonsbyråer i riket eller insändas direkt till

Iduns Annonskontor, Stockholm.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast afskrifter när ni svarar på annons om ledig plats.

EN BARNKÄR, stadgad och pliktrogen flicka, kunnig i städning och enkel matlagning, får god plats den 24 okt. Svar med rek. och lönepr till »Ankefru», Malmö p. r.

EN BILDAD FLICKA sökes, villig att sköta hushållet i liten familj i trakten af Uppsala. Goda rek. erfordras. Betyg, helst med foto, sändes till fru Dagmar Falk, Marielund.

PÅ HERRGÅRD i mellersta Sverige blir till hösten plats ledig för en allvarlig, ordentlig, snäll och enkel medelålders flicka att under husmors öfverinseende sköta hushållet. Sökanden skall vara kunnig i matlagning och för öfrigt allt det, som förekommer i ett landthushåll. Svar med lönepret. jämte betyg, rek. och helst foto, som genast återsändes, torde sändas till »Vacker herrgård», Allm. Tidn.-kont., Gust. Ad. torg, Sthlm.

EN BÄTTRE, frisk och hurtig, verkligt barnkär flicka, som äfven vill hjälpa till med städning och tvätt, erhåller genast plats. Svar, helst med foto och rek. samt lönepret., till Box 30, Eslöf.

BÄTTRE FLICKA, ej för ung, något kunnig i sjukv., får plats i familj att vårda äldre, nervsjuk dam. Någon färdighet i sömnad och handarb. önskv. Svar med foto och uppgift om lönepret. till »Kärleksfull vård», Sundsvall p. r.

GUVERNANT önskas nu genast för 4 barn i anspråklös familj på landet. Den som är troende har förtrede. Svar till A. Karlsson, Borgviks bruk.

VAL REKOM. BARNSKOTERSKOR erhålla platser genom Sthlms stads Arbetsförmedling, Regeringsgatan 107. Exp.-tid 9-4, lördag. o. helgdagsaft. 9-2. Riks- och allm. telef. 4047.

BARNFÖRÄNDRINGEN, anspråklös, pärlig, kunnig i sömnad, gärna musikalisk, erh. pl. för 3 barn i ålder 3 m.-3 år. Svar m. foto o. lönepr. märkt »Landet», Stigtomta p. r.

TVÅ ENKLA BÄTTRE FLICKOR, villiga att åtaga sig jungfrusysslor, få plats 24 okt. på landet (modernt inredd villa invid herrgård), den ena som ensamjungfru, den andra som barnhushåll. Den förra bör vara väl kunnig i sina göromål, den senare sy-kunnig, frisk och barnkär, villig att lära sköta 2 barn på 2 och 4 år. Ordningssinne och goda rek. fordras. Svar med foto o. löneanspråk till »Hösten 1914», Strålsnäs.

FLICKA, verkligt kunnig i matlagning och komp. att på egen hand sköta 2 pers. hushåll, erhåller plats till d. 1 okt. Svar till »Ordning och intresse», Tidn.-kont., Södermalmstorg 7, Sthlm.

GUVERNANT, enkel och anspråklös, önskas för tre barn att undervisa ett i 5:e o. två i 1:a kl. kurser Svar med betygsskrift, lönepret. och ref. till »15 Sept.», Stenungsund p. r.

I GODT HEM i Södermanland, i närheten af Sthlm och station, får duglig hushållsföräldring plats. Medlem af familjen; jungfru finnes. Vid. Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsg. 34, Sthlm.

I GODT HEM (egendom i närheten af Sthlm) får lärarinna, undervisningsvan i skolämnen, språk, musik, plats att läsa 3:e kl. kurser med en gosse. Vid. Nya Inack.-Byrån, Jakobsbergsg. 34, Sthlm.

Sejon Dantar och Strumpor.

PRIMA KVALITE! BÄSTA UTFÖRANDE!

HVARJE PAR STÄMPLADT MED OFVANSTÄENDE VARUMÄRKE

FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE

SYBEHÖRS-MANUFAKTUR-& KORTVARUAFFÄRER.

i den charmanta villa, som han köpt, likaledes för sin hustrus pengar.

Den 1 september skulle hans bästa vän, redaktör Olof Sparr, taga sig sin vanliga sex veckors sommarledighet, och han vägrade mellan västkusten, Åre och Abisko, då han den 25 augusti fick ett brefkort från vännen Pelle:

»Din semester tillbringar du naturligtvis hos oss.» På det svarade vännen Olle genast, men i slutet bref: »Inte vill jag störa er i er smekmånad.»

Två dagar därefter fick vännen Olle en ny skrivelse från vännen Pelle, denna gång innesluten i kuvert:

»Vår smekmånad kommer att bli allra minst ett smekår, och så länge vill jag inte vänta på dig. Kom du, och du kan ju blunda eller låtsas om ingenting, om puss-lusten någon gång skulle bli öfvermåktig.»

Hvar på vännen Olle lät västkusten, Åre och Abisko ligga till sig till en annan gång och för ut till vännen Pelle. Och här trufides han alldeles förträffligt, och så kvinnofrände han än var, tyckte han allt mer om sin väns hustru, hon var ju så glad, okonstlad och vänlig, och unga fru Ellen tyckte allt mer om sin mans vän, så butter han än föreföll i början; han var ju så intressant, så mångkunnig och så hänsynsfull. Såg han till exempel, att »puss-lustens» började stiga till kokpunkten, tog han en bok, stoppade sin pipa och gick ut och lade sig en stund på något skuggigt ställe i skogen.

Då han varit där omkring en vecka, sade fru Ellen efter frukosten:

»Drottning jag beviljar herrarna ledighet från all uppvaktning till klockan 2. Jag väntar med båten min sömmerska, som kommer ut för att prova min nya stass och stadskläning af skärt siden, och sedan skall kokerskan och jag ta i tu med receptet till en sufflé, som skall vara alldeles charmant. Men på slaget 2 skall båten vara i ordning med seglen hisade och flaggan i topp, för då kommer jag med min stab, kammarjungfrun och sömmerskan, som stannar ute hos mig några dagar för att sy klänningen färdig och väl kan behöfva en stunds ledighet och några friska fläkter efter allt kvalmet inne i staden. Och vi skola ha med oss (sjungande) 'korgar öfverfulla' och så i väg öfver bölja blå till Fjordholmen, där det blir middag i det gröna. Va' tyx!»

»Härligt!» förklarade de båda herrarna med en mun, och hennes man tillade, där han låg i en hängmatta:

»Hvad det där röda bandet i ditt hår kläder dig utmärkt väl, Ellen. Vet du, jag måste sannerligen —» och han gjorde min af att klifva upp ur hängmattan.

»Du måste sannerligen ligga där du ligger», afbröt hon honom. »Han», med en nick mot Olle, »han ser ju oss.» och med en kokett nigning aflägsnade hon sig från dem.

Men då hon gått några steg, vände hon sig om och ropade:

»Pelle du!»
»Ja, vännen min.»
»Sedan!» gaf honom en slängkyss och sprang uppför trappan till verandan.

»Vad skola vi nu ta oss till?» frågade Olle, sedan hon försvunnit.

»Hvad säger du om piporna, vermt, is och vichy nere vid sjön?» frågade Pelle, och då hans vän uttryckte sin belåtenhet med förslaget, började han ropa:

»Sara! — Sara! — Saraaa!»
»Hvad vill du henne?» frågade hans fru, stickande ut hufvudet genom ett ett fönster.

(Forts.)

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA.

Aina, Badgäst 1914, Axel Gran, Ivar E., K. G. Odugligt. E. Hbg. Den där Bertha var allt en konstig figur.

Inga Borg. Alltför fragmentariskt. Svenska. Vål menadt men som poesi föga lyckadt.

Edmund Holm. Ni bör helst stå på tillväxt.

Teo Länk. Eder förfrågan är ungefär som om ni skulle bedja oss leta upp en knappål i en hövålm. — Hvad heter eder dikt? Massor af versmanuskript strömma oupphörligt fram öfver våra bord, och ni får verkligen ursäkt oss, om vi, midt i allt vårt arbete, ej behålla i minnet alla hundratals af signaturer.

Felix. Manuskriftet står till edert förfogande.

C. M. Kan ej användas.

Hvad betalar Svenska folket

för den oerhörda mängd kaffe det konsumerar?

Omkring

45 millioner kronor

årligen endast för råvaran.

Dessa millioner kunna sparas

åt Sverige. Drick Brana-Kaffe, och Ni gagnar landets ekonomi lika väl som Eder egen.

Brana-Kaffe säljes öfverallt i elegant bleckburkar à kr. 1:10 samt i påsar à kr. 1: — pr kg.

BRANA-FABRIKEN, Stockholm Ö.

I dessa dyra tider

bör hvarje sparsam moder själf förfärdiga barnens kläder.

Den största hjälp härvid har hon af **Barngarderoben**, som innehåller ett hundratals vackra och praktiska modeller jämte

stor mönsterbilaga.

Några exemplar af *augustinumret* finnas ännu och säljas till ett nedsatt pris af 20 öre från *Iduns Expedition Stockholm*.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets

ställning den 31 augusti 1914.

Tillgångar:	Skulder:		
Kassabehållning	2,763,315:12	Aktiekapital	15,000,000:—
Obligationer	10,143,397:50	Reservfond	5,300,000:—
Fastigheter o. inventarier ..	5,210,586:10	Dispositionsfond	200,000:—
Reverser mot säkerhet	56,904,535:29	Pensionsfond	197,818:36
Växlar	31,172,122:66	Depositions- o. Kapitalr. ..	58,569,637:03
Kreditiv o. Löpande räkningar ..	14,516,713:34	Sparkasseräkning	28,142,138:68
Hos inhemska banker	356,155:67	Giro- o. Löpande räkn.	9,206,104:09
» utländska banker	810,545:08	Postremissväxelräkn.	1,260,202:53
Å andra räkningar	4,805,546:88	Till inhemska banker	1,435,440:19
		» utländska banker	698,127:32
		Å andra räkningar	6,673,449:44

Kronor 126,682,917:64

Kronor 126,682,917:64

ALLVARL. o. SKICKL. LÄRARINNA sökes för undervisn. af 3 flickor, 8-13 år, i vanl. skollämn. språk o. musik. Svar till Prästg., Börstg.

BILDAD FLICKA i 25-årsåldern, af god familj och med behagligt sätt, som genomgått elementarskola, som är praktisk och äger intresset och förmågan att göra ett hem trefligt, sökes, för att på egen hand (med någon, tillfällig hjälp) sköta hushållet för ensam, medelålders, väl situerad herre i större stad. Svar med rek. i afskrift jämte foto och uppgifter om sökandens person och familjeförhållande torde insändas till: »Våning om 3 rum 18/9» p. r., Göteborg 5.

Bildad flicka, som genomgått 8 kl. läroverk, villig att undervisa, 2 barn, 6 och 8 år samt dessutom åtaga sig en barnförskolas göromål, erhåller plats i Jönköpings i ankemansfamilj med 3 barn. Svar med betyg och löneanspråk till »S. G.», Stockholm 5, p. r.

Afdelningssköterska vid länstuberkulossjukhus. Plats såsom afdelningssköterska vid Västmanlands läns tuberculossjukhus, Skogsfjället, invid Västerås stad blir ledig att tillträda den 1 inst. november. Villkor: Allt fritt, lön 500 kr. pr år med 3 ålderstillägg & hvardera 100 kr. efter resp. 3, 6 o. 9 år, slutlönen i pension samt en månads semester årligen.

Exam. sjuksköterska med någon utbildning i tuberkulossjukhus samt med vana att leda och tillse personal och patienter torde före 25 inst. september insända ansökan med meritförteckning till sjukhusets läkare, Dr. Martin Sjögren, adr. Västerås.

BILDAD FLICKA helst öfver 25 år och något kunnig i sjuksköterska, får plats som vårdarinna åt äldre, sjuklig dam i Halmstad samt att ha öfverinsendet af ett 2 personers hushåll. Duglig ensamjungfru finnes. Ansökningar och betyg torde insändas till Friherrinnan A. Staël von Holstein, Ystad.

Barnhusa, värelk. får plats i yngre tjänstemannafamilj. Svar med rek. och helst foto till »I. Okt.», Katrineholm p. r.

Ung treflig guvernant sökes att undervisa en 15 års flicka i vanliga skollämn., språk och musik. Den som vill deltaga i de husliga göromålen äger företräde. Disponent Carl A. Brusewitz, Limmared.

Till äldre dam på en större herrgård önskas nu genast, som sällskap och hjälp, en bildad, medelålders flicka, helst något kunnig i sjukvård. Muntliga rek. önskas. Lön 300 kr. pr år. Adr. Fröken Lybecker, Forsby, Eds Bruk.

Föreståndarinnebefattningen vid landthushållsskolan & Gran i Norrbottens län och därmed förenade husmodersbefattningen vid landtmannaskolan därstädes är till ansökan ledig för medelålders, väl kvalificerad person. Lön 1,800 kr. pr år jämte fria husrum och fri kost vid elevernas bord. Befattningen skall tillträdas den 20 nästk. okt. Ansökningshandlingar, ställda till skolans styrelse, skola före den 1:a okt. ingifvas till direktör I. Lagerquist, Gran, Öjebyn, som äfven lämnar närmare upplysningar.

Gran, Öjebyn den 29 aug. 1914.

STYRELSEN.

Undervisningsvan lärarinna

önskas genast, för undervisning i 5:e kl. af flickläroverkens samt 2:a kl. i allm. läroverkens läroämnen. Svar med betyg och löneanspråk sändes till »Lärarinna», Dala-Järna p. r.

En sjuksköterskebefattning vid Sjukhuset Sankt Görans

afdelning för köns- och hudsjukdomar med tjänstgöring & afdelningen för enskilda patienter samt i polikliniken för män är till ansökan ledig den 1:sta nästkommande oktober. Ansökningshandlingar åtföljda af frejdbetyg torde senast den 20:de sept. inlämnas till sjukhusets direktör Stockholm den 26 Augusti 1914.

Ensamjungfru

En ordentlig, stadgad och huslig flicka, gärna från landet, verkligt kunnig i matlagning, bakning och andra inom hus föref. göromål, erhåller god plats i Stockholm instående höstflyttning i familj om 5 personer. God lön, godt bemötande och eget rum erhålles. Fritid efter öfverenskommelse samt 14 dagars ledighet under sommaren. Svar med betygsafskrifter från föregående och uppgift på nuvarande anställning sändes till fru H. Berg, Box 234, Stockholm

Öfversköterska

(föreståndarinna) sökes till Provisorska Sinnerhuset vid Ramlösa. — 40 patienter. — 9 personal. — Platsen tillträdes den 15 okt. eller senast den 1 nov. Hospitalpraxis samt bästa rek. erfordras. Begynnelselön 700 kr., fria tjänstkläder, bostad, mat, tvätt. Helst personlig, eljest skriftlig ansökan med betyg o. foto till Fördelningssläkare E. Möller, Helsingborg, före den 20 sept.

En god plats kan man tillförsäkra sig genom att utbildad sig ordentligt till stenograf och maskinskrifvare. Fullständig utbildning genom 3 1/2 mån. kurs. Begär prospekt. **Stenografbyrå** (Sveriges Centralinstitut för stenografi och maskinskrifning). Regeringsgatan 31, Stockholm.

PLATSSÖKANDE

BÄTTRÉ UNG FLICKA önskar plats nu genast i enkel familj som hjälp och sällskap. Lön önskas Tacksam för svar till »Barnkär», Ystad p. r.

HOS ÄLDRE PAR eller ensam dam, som är bosatt i södern eller som ämnar tillbringa vintern där söker 40-årig, bildad dam plats som sällskap och hjälp mot fria resor och fritt vivre. Svar (inom 14 dagar) märkt »Resa», Upsala p. r.

UNG FLICKA önskar plats i godt hem för att lära hushåll. Svar till »Prästdotter», Svaneå.

SOM SÄLLSKAP i familj eller hos äldre dam önskar 21-årig, bildad, musikalisk flicka plats. Svar till »I. T.», postbox 22, Kil.

PLATS SOM KOKERSKA i familj önskas till 1 nov. af 29-årig flicka som genomgått hushållskurs samt haft platser. Svar till »Hösten 1914», Upsala p. r.

I GODT HEM önskar 23-årig flicka plats som husmors verkliga hjälp. Kunnig i enkl. matlagning, bakning och sömnad. Svar till »Ordentlig», Västerås p. r.

PLATS sökes till den 1 nov. att sköta ett bruks- eller större ungarhus. Ar van vid inköp och matlagning och hvad som för öfrigt hör till ett hems skötande. Svar till »34», Västerås p. r.

JÄMTLANDSKA, 18 år, önskar plats i familj som hjälpredda. Goda rek. finnas. Lön önskvärd. Svar till »Familjemedlem 1914», Iduns exp. f. v. b.

22-ÅRIG FLICKA, som i sommar genomgått folkhögskola, önskar plats i familj den 1 okt. att gå frun till handa. Van vid husliga göromål. Någon lön önskas. Svar till Postfach 14, Hishult.

18-ÅRIG, BILDAD FLICKA önskar plats i Sthlm el. omnejd som husmoders hjälp. Något kunnig i enkl. matlagning, sömnad o. handarbeten. Någon lön. Rek. från prästhus. Sv. t. »Gladlynt», Iduns exp. f. v. b.

UNG LÄRARINNA önskar plats i familj att mot fritt vivre undervisa barn i vanliga skollämn. och musik. Svar märkt »Barnkär», Skara p. r.

FLICKA, kunnig i matlagning och alla husliga göromål önskar plats till 1:sta okt. eller senare. Helst i Stockholm eller dess närhet. Genomgått praktisk skola. Betyg och rek. finnas. Svar emottas tacksamt till »A. T.», Strängnäs p. r.

19-ÅRIG NORRLÄNSKA, som genomgått elevkurs & lasarett samt mindre hushållsskola, önskar plats hos äldre dam eller i liten familj där jungfru finnes. Svar till »Familjemedlem E. L.», Iduns exp. f. v. b.

ENSAMSTAENDE PERSON önskar mot fritt vivre plats i prästgård eller annat allvarligt, stilla hem där hon kan vara till nytta genom att hjälpa till med lättare hushållsgöromål eller skrifning. Svar till »S. O. 1914», under adress S. Gumaelii Annonsbyrå, Sthlm, f. v. b.

PLATS som privatsekreterare eller lektis önskas af språkkunnig ung, bildad dam af god familj. Svar till »G. A.», Iduns exp.

UNG, BILDAD FLICKA önskar plats som hjälp och sällskap i familj. Har förut innehaft plats på kontor men önskar ombyte. Svar till »Familjemedlem», Nordiska Annonsbyrå, Gtbrg.

I GODT HEM, där jungfru finnes, sökes plats af bättre, hushållsvan flicka. Kunnig i matlagning, bakning o. s. v. Goda rek. Svar »Arbetsglädje-duglig», Sv. Telegrambyrå, Sthlm.

LÄRARINNA, undervisningsvan, musikalisk, söker plats i godt hem på landet. Goda betyg. Svar »Barnkär, tålmod», Sv. Telegrambyrå, Sthlm, f. v. b.

I GODT HEM söker lärarinna med goda betyg plats. Interesserad af sitt kall; musikalisk, undervisningsvan. Vid. Nya Inack-Byrå, Jakobsbergsg. 34, Sthlm.

ELEMENTARBILDAD FLICKA, som aflagt småskoleexamen och genomgått Andrea Eneroth's ettåriga handarbetskurs i Sthlm, önskar plats som guvernant i godt hem. Svar till »20 år», Murum p. r.

SOM HUSHÄLLERSKA önskar 25-årig 1:sta kokerska plats genast hos bättre familj eller ungar, helst i stad. Fina betyg och rek. kunna företes. Tacksam för svar under sign. »Ordningssinne», Halmstad p. r.

UNG, HUSLIG FLICKA önskar plats i bättre hem som hjälp och sällskap mot fritt vivre el. betala något. Svar till »Maja 1914», Hålsingborg p. r.

BÄTTRÉ FLICKA från landet söker plats i godt hem, helst där jungfru finnes. Ar kunnig i matlagning o. alla hushållsgöromål samt något sömnad. Svar till »Hösten 1914», Mörarp p. r.

KVINNLIG GYMNASTIKDIRKTÖR önskar plats i familj, & sjukhus eller institut. Svar till »Gymnastikdirektör», Allm. Tidn. kont., Gefle.

UNG, BILDAD FLICKA önskar plats som barnfröken, helst för större barn. Svar till »E. 21 år», Strömstad p. r.

PLATS SOM GUVERNANT, hjälp och sällskap ell. barnfröken önsk (helst i Sthlm) af 22 års anspråslös flicka. Rek. finnas. Svar inom 8 dag. till »Undervisningsvan», Iduns exp. f. v. b.

UNG, BÄTTRÉ NORRLÄNSFLICKA, som genomgått fyra månaders skolkökskurs, önskar mot fritt vivre eller erläggande af någon ersättning komma i verkligt god familj på landet för att gå husmodern tillhanda och deltaga i förefallande göromål. Önskar betraktas som medlem af familjen. Svar inom tre veckor till »Norrländs-flicka R.», Iduns exp. f. v. b.

UNG, BILDAD SKANSKA önskar till hösten mot fritt vivre plats som hjälp och sällskap i finare familj i Sthlm. Talar tyska språket flytande samt är fullt kunnig i klädsömnad och handarbete samt något linnesömnad. Svar emottas tacksamt t. »Oktober», Iduns exp., Sthlm, f. v. b.

FLICKA, med godt sätt och vana vid barn och som genomgått 8-klassigt läroverk, önskar plats som barnfröken. Svar till »15 sept.», Iduns exp. f. v. b.

ENKEL FLICKA, van vid husl. syssl., önsk. komma i godt hem att som kunnig husmors hjälp grundl. lära matlagn. Tacks. för sv. till »K-», Risåtra, Limesforsen.

UNG, MUSIKALISK FLICKA af god familj, som genomgått åtta-klassigt läroverk och är fullt kompetent i tyska språket önskar till hösten mot fritt vivre plats som hjälp o. sällskap i finare familj i Sthlm. Svar emottas tacksamt t. »November», Iduns exp., Sthlm, f. v. b.

UNG, MUSIKALISK FLICKA önskar plats till hösten i god familj såsom husmors hjälp och sällskap. Ar villig deltaga i alla inom hemmet förekommande göromål. Ar kunnig i handarbeten. Någon lön önskas. Svar märkt »Villig», Sibbarp, Näsum.

PLATS önskas af flicka som genomgått 6 kl. vid högre flickskola samt förb. kurs till folkskoleläraresseminarium att undervisa i de lägre klasserna el. som hjälp vid läxläsning. Svar till »18 år», Halmstad p. r.

22-ÅRIG FLICKA af god familj med undervisningsvana önskar plats som guvernant eller husmoders hjälp. Svar till »N. T.», Iduns exp. f. v. b.

17 ÅRS FLICKA, som aflagt realskoleexamen, önskar plats i familj som husmoders hjälp. Äfven villig undervisa nybörjare i musik samt hjälpa till vid läxläsning. Svar till »Familjemedlem», Malmköping p. r.

UNG FLICKA önskar plats som husmoders hjälp o. sällskap. Tacksam för svar till »Okt. 1914», Iduns exp.

UNG FLICKA önskar plats i finare familj som husmors hjälp. Kunnig i servering. Svar emottas tacksamt under adress »22 år», Iduns exp. f. v. b.

ELEMENTARBILDAD FLICKA, 20 år, önskar plats i familj. Svar till »Ingala», Jönköping p. r.

20-ÅRIG, bildad flicka, som genomgått en tre månaders kurs i barnavård, önskar plats. Sv. t. »I. G.», Lund p. r.

UNG FLICKA önskar komma i godt hem för att lära och deltaga i hushållsgöromål. På lön fästes ej afseende. Sv. t. »Hösten», Kristinehamn p. r.

18-ÅRIG, FRISK NORRLÄNSKA af god familj önskar plats i bildadt hem som fruns hjälp och sällskap. Genomgått en tre månaders husmoderskurs. Något kunnig i sömnad. Svar till »R. L.», Iduns exp. f. v. b.

Elementarbildad, musikalisk flicka af god familj söker plats att läsa med barn till läroverkets lägre klasser (kan undervisa i sång och musik) eller under erfaren husmoders ledning deltaga i ett hems skötande. Ser mer på ett godt hem och väl. bem. än på lönen. Sv. t. »16 år», Postfach, Broby p. r.

Kvinnlig gymnastikdirektör med 2-årig praktik i utlandet önskar, tillförlige kriget, plats i familj att gifva massage. Ar äfven villig antaga guvernantplats, då 6-årig undervisningsvana finnes. Svar till »Gymnast Guvernanta», Göteborg p. r.

Som biträdande förestånderska eller som förestånderska på mindre sjukhus eller sjukhem önskar förstklassig kokerska med fina betyg och rek. plats. Svar till »29 år», Nya Tidningskontoret, Upsala.

Barnsköterska med bra rek. och van vid såväl större som späda barn, söker plats från 1:sta nov. Svar märkt »Examinerad sköterska», Upperruds p. r.

22-årig landbrukaredotter, som genomgått elementarläroverk, husmoderskola och sykurs, önskar plats på större herregård för att mot fritt vivre och under husmoders ledning få praktisera alla i ett landthushåll förekommande göromål. Svar till »Familjemedlem», Iduns exp., Sthlm.

Fransyska professor i litteratur, konsthistoria och franska önskar plats i skola som prof. eller ock i familj som lärarinna eller sällskap. Tacksam för svar till Rektor Isaksson, Malmö.

Lärarinna i väfning (äfven gobelin) o. sömnad, önskar plats. Svar till »Hösten 1914», Annonskont. Drottningg. 65, Sthlm.

Hushållerska, 30 år, mycket skicklig i allt hvad till kokkonsten hör, söker plats till 1:a eller 24:e okt. Van vid stads- och landthushåll, platsen önskas dock helst på landet. Svar till »Energisk», Iduns exp. f. v. b.

PLATS SOM HUSFÖRESTÅNDARINNA önskar bildad dam af god familj som i 6 år förestått hemmet hos läkare i Sthlm därifrån de finaste referenser lämnas. Har rest mycket. Ar praktisk, barnkär och gladlynt. Svar till »Ordningssinne», Iduns Exp.

INACKORDERINGAR

VERKLIGT GOD INACKORDERING erbjudes till moderat pris hos prostinnan J. Persson f. Unger, Regeringsgatan 66, 1, Stockholm.

INACKORDERING kan erhållas med deladt rum hos fru Maria Planting-Gyllenbåga, Artillerigat. 28 A. III. Allm. tel. 22223.

FÖR ÄLDRE DAM eller herre finnes tillfälle till inackordering i godt, aktadt landthem. Vackert läge nära stad. Rikst. Bästa rek. Vidare gen. »A. B-», Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA önskar under okt. mån. inackordering i god familj för att lära enkl. matlagning. Svar till »K. H.», Iduns exp.

Godt och billigt. Inackordering på landet för äldre damer. Nybyggd villa. Två min. väg från järnvägsstation. Goda rek. Svar till »R.», Hvarf, Östergötland.

I prästgård i Dalarne erbjudas två damer god helårsinackordering. Lugnt hemliv och kärleksfull omvårdnad. Närmare meddelas under adr. »Hösten 1914», Prestgården, Svärdsjö.

För studerande ungdom finnes tillf. till god inack. Centralt för flera af våra bästa läroverk. Bästa omvårdnad i Nutida bekväml., fina rek. Moderata pris. Rikst. 10462 eller skriftl. till »Godt hem», Iduns exp., Stockholm.

Pensionat & Hvilo hem

Doktorinnan Vilma Erikssons Hvilo hem, beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Inackorderingspris 3 kr. pr dag, 70 & 80 kr. för mån. Adr. Högåsen, Arvika.

Diverse

För den nyfödde. Komplet utstyrelse, 3 omgångar; väl-sydt, af bästa material. 10 kr. pr kartong. Fru Caspersson, 77 Nygatan, Örebro.

HUSHÄLLSELEVER emottagas den 1 okt. i pensionat, beläget i det natur-sköna Blekinge. Undervisning lämnas i all matlagning och allt hvad som tillhör ett hems skötande. Vidare upplysningar lämnas af Förestånderskan för Mariebergs Pensionat, Svängsta.

MARGARETA slöjd- och husmodersskola. Undervisning i finare och enkla matlagning, charkuteri, konditori m. m. Begär prosp. Adr. Filipstad.

Högt öfver allt annat, icke endast för ernående af en skinande glans utan äfven för bevarande af skodonen, står "Nobless".

AHLGREN'S SKINN- OCH LÄDERBALSAM

Nobless

Dr J. ARVEDSONS
gymnastiska kurs
börjar som vanligt den 15:de sept.
kl. 12 midd., om oförutsedda hinder
ej mellankomma.

Gymnastikdirektörsexamen
afsläppts efter 2-årig kurs af kvinnliga
elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar 14 sept.
Prospekt gen. **kapten J. Thulin, LUND.**

Göteborgs Gymnastiska Institut,
längsta och fullständigaste
specialkurs i
Sjukgymnastik och Massage,
— Begär utförligt prospekt. —

Doktor A. Kjellbergs
kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt! Stockholm.
Mästern Samuelsgatan 70.

Kurs i Massage o. Sjukgymnastik,
meddelas under sommaren.
Dr Köhlberg o. Dir. Segerdahl,
Tegnérsgatan 23, Stockholm. Begär
prospekt. Ettårig kurs börjar d. 5 okt.

Vid Professor Unmans Institut!
börjar d. 1 okt. ny (ett-årig) kurs
i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt. Brunkebergsgatan 9, Stockholm.

Rysk Fräkenpomada,
fullt oskadligt; startordad effekt, kr.
4,50 + porto (diskret försändning) endast 1
Franska Parfymmagasinet,
Hoflev.
21 Drottninggatan 21, Stockholm.

ROYAL WINDSOR
Det berömda
hårstråkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg.
Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af.
Märket grund. 1879. Beg. end. fl. med orden:
Royal Windsor Perfectionne. En alltiämmt
stig. försäljn. samt 30 års succés gar. Royal
Windsors verkan. Pris kr. 5.— + porto.
Nederlag: **Franska Parfymmagasinet,**
Hoflev., 21 Drottninggat. 21, Sthlm.

Vårda håret, om det är sjukt eller
friskt, och använd
Zivertz' Extrait Vegetal
bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderat
af många läkare. Finnes till salu hos
frisörer och i parfymaffärer samt hos Kongl.
Hofl. **Zivertz' Bttr.,** Drottninggatan 42,
Arkaden, Göteborg. Återförsäljare rabatt.

OATINE,
denna kraftiga, snö-
hvita naturprodukt,
framställd af ren
hafre, appriseriskar
huden och åstadkom-
mer i förening med
solens värme den så
eftertraktade klara,
friska engelska teinten. Akta **Oatine-
Crema** i **hvit burk** med **grönt lock.** pris
1,50; 4-dubbel inneh. 3.— **Oatine-Snow**
1,50. Finnas öfverallt samt hos A. W.
Nording, Biblioteksg. 11, Birgerjarlgat.
16 o. Drottninggatan 63, Stockholm.

Bästa Klappkameror 9x12 cm.
—
Stölmå I & kr. 26.—
med Special-Applanat o. Stenoljstare
Stölmå II & kr. 48.—
med Extra-Rapid-Applanat o. Variolstare
Stölmå III & kr. 88.—
med Dubbel-Anastigmat o. Beslutare
Rikt illustrerad katalog, gratis och franco
Stölmå & Simonsen, Malmö
FOTO-HANDELSHUS

Från Ystad till Haparanda
användes
YVY-TVÅL.
Säljes i hvarje välsorterad Parfym-
och Herrekliperingsaffär för 50 öre
pr st.
Österlin & Ulrikssons Kem.-Tekn. Fabrik, Ystad.

Sedan den verksamhet undertecknad jämte Fröken E. Kylander bedrivit
under benämning **Birgitta-Skolan** upphört har undertecknad låtit hos Öfver-
ståthållareämbetet registrera firman

Birgitta-Skolan
Beridarebansgatan 17, hörnet af Brunkebergstorg.
Kurserna i Klädsömnad, Linnesömnad, Blusar och Barnkläder börja
åter 15:de September.
Ny afdelning för konstväfnad.
Anmälningar mottages i skolans lokaler alla dagar mellan 10—5.
Tel. Allm. 41 48. Riks Norr 898. Prospekt på begäran.
ELISABETH M. GLANTZBERG.

**E. Hults Kvinnliga Utbildningsskola och
Hjelpension i Stockholm**
för unga bildade flickor börjar den 15:de sept., men elever emottagas äfven
den 1:sta och 15:de okt., och fortgår till den 15 Dec. Husmoderskursen, hvarti
ingå förutom enklare och finare matlagning, fullständiga kurser i Kläd- och
linnesömnad, Handarbeten, Konstslöjd och Målning, är skolans hufvudämne.
Språk, Sång, Musik är valfritt. I **höstkursen kommer att ingå en Samarit-
kurs.** I hvarje vecka hållas föreläsningar i konst och litteraturhistoria, likaså
besök i stadens museer. Dessa kurser afse närmast att under skickliga lära-
rinnors ledning ge den unga flickan en utbildning för sitt kall i lifvet, men de
afse på samma gång att i en god kamratrek och under hemlivets skydd
skänka henne hembefriad och förströelse. **OBS! Den enda skola i Stock-
holm där eleverna bo inom skolan och samtidigt ha ett godt hem!** Pros-
pekt jämte hänvisning till muntliga referenser sändes. Adr. **E. Hults Kvinnliga
Utbildningsskola, Artillerigatan 6, 2 tr. (Nära Strandvägen), Stockholm.**
Rikstel. 11986. Allm. 289 40.

S:ta Birgitta Skolan
Regeringsg. 19-21. **EMMY KYLANDER.**
Kurserna i klädsömnad, fransk linnesöm,
konstbroderi, spetsömm o. knypling taga åter sin
början 1 Sept. **Obs!** Samma lärarinnor som före-
gående år. Föreläsningar under höstterm.: Com-
tesse G. och fröken Elisabeth Thorman.
Prospekt på begäran. Anmälningar mottagas
skriftligen samt i skolans lokaler Regeringsgat
19-21. Riks Tel. 141 08. Allm. Tel. 51 90.

Lektioner i Linnesömnad
(äfven skjortor, underkjolar, blusar och barnkläder.)
Elever mottagas dagligen.
Prospekt på begäran.
KARIN och EVA EGNÉR
STHLM. - Sibyllegatan 36.
R. T. 35 30. A. T. 21004.

KRISTINEHAMNS PRAKTISKA SKOLA.
Sveriges äldsta (grundad 1878), största och mest välkända i sitt slag. Ut-
märkt väl kvalificerade lärare. Moderna, nybyggda lokaler. Undervisning
lämnas i 10 olika fackavdelningar däruv:
**Hushållsavdelning i förening med hus-
moderskurs** omfattar finare och enklare mat-
lagning, bakning, konditorivaror, slakt, dess
tillvaratagande och konservering, uppläggning,
dukning, servettbrytning och servering, köks-
göromål, tvätt, mangling, glansstrykning. Teo-
retisk undervisn. i födoämnes- och hälsolära,
samaritkurs, barnavård, svenska språket, räk-
ning och hushållsbokföring. Provmiddagar
och supéer tillagas av elever på egen hand.
Under aug. och sept. konserv. av frukt och
grönsaker.
Slöjd uti **Slöjdivdelningarna** vari får ge-
nomgå vävnader av alla slag, linnesömnad,
märkning, stoppning, knypling, broderier
m. m.
Fullständig slöjddkurs för utbildande af slöjdlärarinnor.
Inträdesstudier se prospekt som sändes mot dubbelt porto.
NILS SCHENKE, Rector.

Strengnäs Hushållsskola.
Husmoderskurs 18 aug.—18 dec. Grundl. undervisn. af skicklig ex. lärarinna
samt van husmor. Prosp. m. refer. gm Fru M. Braune, Strengnäs. Allm. 98

Husmoderskolan i Karlstad.
Matlagningskurser omf. tiden 5 Okt.—15 Dec. (2 1/2 månad) eller 5 Okt.—15
Nov. (6 veckor). God hemackordering inom skolan. Begär prospekt!
Rikstel. 812. **NANCY ENWALL.**

PAPPERSMÖNSTER
På förekommen anledning ber jag meddela, att **Mönster-
affären "Chic"** allt fortfarande har samma adress som förut:
Mästern Samuelsgatan 45 B, och får jag vördsamt rekommendera
mina sedan gammalt välkända pappersmönster till billigaste priser.
Vördsamt
för **MÖNSTERAFFÄREN "CHIC"**
ANNA JOHANSSON
i. d. mångårig föreståndarinna för Iduns Mönsterafdelning.
Observera noga adressnumret 45 B!

Mälarbadet,
Bad- och Tvättinrättning.
Alla slag varma och kalla bad.
Specialitet: Varmluftsbad — Massage
af såväl manliga som kvinnliga mas-
sörer. Elektriska ljusbad (färgadt båg-
lius). Rabattböcker gälla hela dagen
för alla bad.
Obs! Ny regim!
Turkiska badet,
i Malmorgsbadet är öppet hvarje tors-
dag för damer. Yppersta medel
för bibehållande af smärt figur och
fin hy. Badet är angenämast, om
man är flera i sällskap. Pris kr. 1:50.
Mödrar! Låten ej Edra barn
onödigtvis lida av den intensiva kläda,
som medföljer det kroniska
barnekezzemet (barnurticaria). An-
vänd **Salicedrinsalvan**, som ge-
nom sina beståndsdelar — S, Zn, Py-
rol. Oxycedri, Salicylat etc. — visat
sig vara det eff. medl. däremot. Säljes
end. å apot. Prosp. på beg. Tillyv.
av Tekn. Fabriken Paquerette, Sthlm.

IDUNS KOKBOK
utgifven af Elisabeth Osiman, afhandlar såväl mat-
lagning i vanlig bemärkelse som bakning och
konservering af kött, fisk, frukt, grönsaker och
svamp, karamell- och konfektkokning, beredning
af drycker och charkuterivaror, servering, bord-
dukning och servettbrytning och
är
vår modernaste kokbok till utstyrel och innehåll.
Alla bokens 1,071 recept äro praktiskt pröfvade vid
Elisabeth Osimans Husmoderskurs och öfver
skådligt uppställda, med ingrediensernas vikt eller
rymdmängd noggrant angifven. Äfven helt unga
husmödrar och tjänarinnor med mindre erfarenhet
och vana finna därigenom en säker handledning,
den
är rikt illustrerad, med 12 färgtrycksplanscher,
af köttstycken, fåglar, fiskar, svampar samt grön-
saker jämte fyra styckningsplanscher och två sidor
med fotografier af olika servettbrytningar. Det
bästa
beviset för bokens lämplighet som vår generations
kokbok för det borgerliga svenska hemmet är, att
det redan tryckts öfver 25,000 exemplar af
kokboken.
Den kostar, komplett inbunden i ett vackert klot-
band, endast kr. 5:50 och den finnes att tillgå hos
närmaste bokhandel eller hos Förlaget, Iduns ex-
pedition, Stockholm.

Östermalms Sjuk- och Hviloem,
12 Floragat. 12, 2 tr. (hiss) Stockholm.
Rikst. 9752. Allm. tel. 97 55.
Referenser till följande herrar lä-
kare: Alfred Berghel, Harald Ernberg,
Arthur Fürstenberg, E. O. Hultgren,
Arnold Josefson; Gottfrid Rystedt.
Prospekt sändes på begäran.
För allmänheten serveras 2 tr.
upp 1:a kl. bad: Elektriska ljusbad,
massagobad, tallbarrsbad, halfbad m. fl.
Föreståndarinna **HILMA FREDLUND.**
Rikstel. 90 12. Allm. tel. 12 50.

Syster Elsas
Förlösnings- och Hviloem
erbjuder vänlig, omsorgsfull omvård-
nad samt största trygghet och diskre-
tion för de blifvande mödrar, som
af situationen anse sig tvingade söka
s. k. »obemärkt» vistelse och ned-
komst. Förlösningsarna utföras
af särdeles erfaren barnmorska med
om så erfordras assistens af skicklig
läkare (specialist).
Ytterst humana inackorderingspris
och arvoden tillämpas.

Syster Elsas Hviloem
hafva särdeles vackert och ogenerade
lägen på landet i sund skogstrakt med
bekväma kommunikationer. Stor vac-
ker trädgård med park.

Syster Elsas Barnkrubbor
emottager späda och klene barn för
rationell omvårdnad under dess spä-
daste och ömtåligaste lefnadsskede.
Förfrågningar och anmälningar be-
handlas under säker sekretess och
adresseras till Syster Elsas Hem, Öre-
bro.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

Rikshylliga variationer. Begär prisk.
Tidaholms Bruk, Tidaholm.
Kungl. Hofleverantör.
Försäljningsmagasin: Mästern Samuelsg. 38
STOCKHOLM.

Annonsera i Idun!
**Väfskedar, Solf,
Skyttlar, Spännare**
för hemslöjd.
**John A. Thulin & Co Väfskedfabrik,
NORRÖPING. Riks 670.**

Viadol

Viadol-Tvålen, med största om-
sorg sammansatt af de finaste ingredi-
enser, är en toalett-tvål af högsta
kvalitet.

DIAMANT TVÅL

Om det under vanliga omständig-
heter är **örätt** är det nu ett **brott**
att gynna utländsk industri. Bort
importerade varor, nu då arbetsför-
hjänt så väl behöves af Svenska!
Underslöd **Svensk** industri, ty
därmed gagnar Ni Er land och skaf-
far arbetsförlänst åt Svenska!
Köp ej engelsk tvål, när Ni
kan få lika god **SVENSK** till samma
pris!
HAPPACHS SÅPFABRIK A.-B.
Malmö & Stockholm.

**Idun utgifves denna vecka
i A och B.**
Wilhelmssons Boktr. A.-B., Sthlm, 1914.